Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פּרייז 20 גראָשען | היינט 10 זייטען.

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 156 | Łódź, Niedziela 7 lipca 1929 | זיבעטער יאָהרגאַנג | לאָדז זונטאָג, כט סיון תרפ"ט | Nr. 156

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

לופט-רייזע טשיקאַגאָ-וואַרשאַ

פליהער טראָגען אַ בריף פון פּוילישען אַמבאַסאַדאָר אין אַמעריקאַ צום מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי

די רעדאַקציע פון אַמעריקאַנער טשיקאַגאָ־טריבון האָט אָרגאַניזירט אַ לופט רייזע טשיקאַגאָ—בערלין—טשיקאַגאָ.

דער לופט־שיף אונטער־באַפעהלער איז פרייטאָג 5,58 אינדערפריה אַרויסגעפלויגען פון אָזיערא אָנ־טאַריאָ אין קאַנאַדע. די רעדאַקציע פון „טשיקאַגאָ־טריבון" האַלט אויף אַ ראַדיאָ קאָנטאַקט מיט'ן לופט־שיף. אויפ'ן לופט־שיף געפינען זיך די בע־קאַנטע לופט־פליהער געכט און קראמער און אַ מיטאַרבייטער פון טשיקאַגאָ־טריבון — באַרד, די לופט־שיף פיהרט מיט זיך אַ ספּעציעלען בריף פונ'ם פּוילישען קאָנסול אין טשיקאַגאָ צום מלוכה־פּרעזידענט.

דעם ערשטען אָפּשטעל האָט דער לופט־שיף געמאַכט אין מילוואָקע, וואו די לופט־פליהער האָ־בען אַרויפגעלעגט אַ קראַנץ אויפ'ן קבר פון עריק־סאָן, וועלכער ווי ס'ווערט גערעכענט האָט ענטדעקט אַמעריקאַ נאָך פאַר קאָלאָמבוס'ן. די פליהער האָ־בען פעסטגעשטעלט זייער מאַרשרוט דורך גרענ־לאַנד אויף איסלאַנד, דער וועג קיין בערלין איז אויסגערעכענט אויף 5 טעג.

אַ פערטעל אויף 11 איז אָנגעקומען אַ פונ־קען־דעפּעשע פונ'ם לופט־שיף, אַז די אַטמאָס־פערישע באַדינגונגען הויבען אָן קאַליע צו ווערען, ווייל אין צפון־טייל פונ'ם אָקעאַן הערשט אַ שטורם. זיי האָבען אָבער דעם פליה נישט איבערגעריסען און האָבען דערווייל דערגרייכט ביז גרענלאַנד. אונ־טערוועגס ווילען זיי זיך אפשר פערהאַלטען אין בורפאַט, כדי אָנגעהמען בענזין־און־אָפּאַסען ווען דער שיף איז שוין געווען 17 שעה אין וועג האָט די צענטראַלע ראַדיאָ סטאַנציע פון „טשיקאַגאָ טריבון" וואָס געפינט זיך אויפ'ן 65 שטאָק פון אַ וואָלקען קראַצער שוין נישט געקענט כאַפּען די ראַדיאָ פיל־יעס פונ'ם שיף און פעראָרדענט איהרע פיליעס וואָס געפינען זיך אויפ'ן וועג פונ'ם פליה אַז זיי זאָ־לען אונטערהאַלטען דעם קאָנטאַקט.

310 לויט דער טשיקאַגער צייט (ה. ה. אַרום 10 אָווענד לויט אונזער צייט) איז אָנגעקומען די לעצטע ידיעה פונ'ם לופט־שיף און זייט דאַן איז אין פערלויף פון זעטליכע שעה נישט געווען פון איהם קיין שום נאַכריכט. די לעצטע ידיעה איז אָנ־געקומען פונ'ם לופט־שיף, ווען דאָס שיף איז גע־ווען אין דער געגענד פון ים אויסגוס „רושעמס" (אין קאַנאַדאַ) נאָך פאַר'ן אַרויספליהען פון טשי־קאַגאָ האָט דער דייטשער לופט־פליהער פון „ברע־מען" הערמאַן קאָל געוואָרענט די פליהער, אַז די גרעסטע שוועריגקייטען וועלען זיי האָבען ביים איי־בערפליהען. דעם לאַבראַדאָר וואָס איז האַלב וויסט, און בעדעקט מיט געדיכטע וועלדער און אָזערעס און אויך הערשט אַ נישט קיין שטענדיגע טעמפּע־ראַטור. ערשט שפּעט אין אָווענד איז אָנגעקומען אַ ראַדיאָ דעפּעשע אַז דאָס לופט־שיף אונטערן באַפעלער וועלכע איז אַרויסגעפלויגען פון רופּערט־הויז אין קאַנאַדאַ און איז געפלויגען אין דער צפון ריכ־טונג האָט זיך צוליב'ן אומגינסטיגען וועטער גע־מוזט צוריקקעהרען.

די ראַדיאָ סטאַנציע פון פאָרט בורפאַל (דרום גרענלאַנד) האָט פרייטאָג דערהאַלטען אַ דעפּעשע, אַז די לופט־שיף פליהט אין דער ריכטונג פון בור פאַל.

נעכטען איז אָנגעקומען אַ ראַדיאָ דעפּעשע, אַז די לופט־פליהער זענען גליקליך אָנגעקומען אין קריט־האַלע ביים גודסאָנער טאָל. דאָס שיף איז נישט בעשעדיגט. אַזוי ווי די מעטראָלאָגישע סטאַנצ־יעס זאָגען פאַר אַ גוטען וועטער האָבען די לופט־פליהער זיך געלאָזט אין ווייטערען וועג, אין דער ריכטונג פון גרענלאַנד.

צוליב דעם וואָס דאָס לופט־שיף האָט זיך פערהאַלטען צוליב שלעכטען וועטער אין לאַבראַדאָר, וועט דאָס אָנקומען קיין וואַרשאַ פאַרקומען נישט מאָנטאָג, ווי מ'האָט גערעכענט נאָר ערשט דינס־טאָג, אָווענד, אָדער מיטוואָך.

דרייסטער רויב-אָנפאַל אין לאָדז

באַנדיטען בעפאַלען אַ ביזשוטעריע-סוחר, אין זיין וואוינונג, מיט 4 קלעפּ לעגען זיי איהם אַ פערהלשטען און רויבען אוועק קאָסטבאַרע ביזשוטעריע

נעכטען פאַרנאַכט זענען די איינוואוינער פון זאַוואַדזקאַ גאַס אויפגעטרייסעלט געוואָרען פון אַנ־אויסערגעוועהנליכען באַנדיטען־אָנפאַל וואָס איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין צענטער פון שטאָט אינמי־טען העלען טאָג.

אויף זאַוואַדזקאַ 20 וואוינט אַ געוויסער האַ־ראָוויץ, וועלכער פערנעהמט אַ גרעסערע וואוינונג, ער גיט אָפּ אַ פּאָר צימערען פאַר סוב־לאָקאַטאָרען צווישען אַנדערע וואוינען דאָרט: ה' נייהויז און דער אַרטיסט יוליוס ראַקאָוו.

ה' נייהויז האַנדעלט מיט צירונג, בריליאַנטען, גאָלדענע זייגערלעך, רינגעלעך א.אַ.וו. אַ טייל פון זיין סחורה טראָגט ער מיט זיך, די רעשט האַלט ער ביי זיך אין צימער אין אַ פּאַנצער־קאַסע.

נעכטען נאָכמיטאָג ווען ה' נייהויז איז געגאַנגען צו זיך אַהיים און איז געווען ביי זיין טיר אויפ'ן ערשטען שטאָק זענען צו איהם צוגעקומען עטליכע מאַן פון צווייטען שטאָק און זיך געפרעגט וואו עס וואוינט הורוויץ. ה' נייהויז האָט דערווייל געעפענט די טיר. די באַנדיטען זענען איהם בעפאַלען און אַ־ריינגעשלעפּט אין זיין צימער און פערהאַקט די טיר. דאָרט האָבען זיי איהם דערלאַנגט עטליכע קלעפּ אַזוי, אַז ער האָט פערלוירען דעם בעוואוסטזיין און איז געבליבען ליגען אַ פערחלשטער. די באַנדי־טען האָבען דערווייל אַרומגעזוכט זיינע טאַשען, אַ־רויסגענומען ביי איהם זעכציג זל. און אַ פּאָר גאָל־דענע זאַכען און מיט'ן שליסעל פון קאַסע וועלכען זיי האָבען ביי איהם געפונען האָבען זיי געעפענט די קאַסע און פון דאָרט אַרויסגענומען אַלע קאָסט־באַרקייטען. זעהט אויס, אַז דעם שליסעל פון קאַסע האָבען די באַנדיטען נישט באַלד געפונען, ווייל זיי האָבען ביי דער קאַסע זיך געפּאָרעט מיט זייערע „מכשירים" די וועקסלען וואָס ה' נייהויז האָט נעהאַט ביי זיך האָבען די באַנדיטען איבערגעלאָזט. די באַנ־דיטען האָבען אָפּגעטאָן זייער אַרבייט און פון קיינעם נישט געשטערט זענען זיי אַוועק.

ה' נייהויז איז געלעגען אַ פערחלשטער איבער אַנדערהאַלבען שעה, קיינער האָט נישט בעמערקט, וואָס דאָרט איז פאָרגעקומען, דערווייל איז אַהיים געקומען צו זיך דער אַרטיסט יוליוס ראַקאָוו. נישט קענענדיג עפענען די טיר האָט ער אָנגעהויבען, שטאַרק קלאַפּען. דאָס שטאַרקע קלאַפּען האָט אויפגעוועקט דעם פערחלשטען. מיט די לעצטע כוחות האָט ער זיך צוגעשלעפּט צו דער טיר און זי געעפענט און איז ווידער געפאַלען אַ פערחלשטער ה' ראַקאָוו האָט געמאַכט אַ געשריי, ס'איז אָנגעקומען דער סטרוזש פון הויז, און די אָנגעשטעלטע פון דער פירמע „רעקאָרד" וועלכע געפינט זיך אויפ'ן זעלבען הויף. מ'האָט אַרויסגערופען פּאָ־ליציי און מ'האָט ערטיילט די ערשטע הילף דעם פערוואונדעטען נייהויז.

ס'זענען באַלד אָנגעקומען עטליכע בעאַמטע פון אויספאָרשונגס־אַמט מיט'ן קאָמיסאַר זייער בראַש, וועלכע האָבען אָנגעהויבען די אויספאָרשונג.

ווי ס'שטעלט זיך אַרויס זענען פערגאַנגע־נעם דאָנערשטאָג אין אָווענד געקומען 2 אומבע־קאַנטע מיט מאַסקעס און אָנגעקלאַפּט אין טיר פון דער וואוינונג. די קריסטין האָט געעפנט די טיר, נאָר ווען זי האָט דערזעהן די פערמאַסקירטע האָט זי פערהאַקט די טיר און געמאַכט אַ געשריי. די פערמאַסקירטע האָבען אַוועקגעוואָרפען די מאַס־קעס און זענען אַנטלאָפען. די מאַסקעס האָבען אויפ־געהויבען די קינדער און האָבען זיך מיט זיי גע־שפּילט. די פּאָליציי האָט דאַן צוזאַמענגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל אָבער קיינעם נישט געכאַפּט.

די אויספאָרשונג ווערט געפיהרט.

(ווייטערדיגע פרטים זעה 8־טע זייט).

אַ גוט געשמאַק און כשר מיטאָג
בעקומט איהר נאָר ביי ה'
פרידוואַלד אין זאַל פּאַלודניאַווא 10
פון 2 זל. אָן.
בעמ.: דער זאַל ווערט אויך פערדינגען אויף חתונות מיט אָדער אָהן פּאָרציאָנען.
8156

היינט, זונטאָג, דעם 7. יולי ד. י. 12 אַ זייגער פאַר־מיטאָג צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער אומפערגעסליכע טאָכטער און שוועסטער
הענאַ גאָלדמיץ נ"ע
קומט פאַר אַ הזכרה אויפ'ן בית החיים, צו וועלכע אַלע פריינד, פערוואַנדטע און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען.
די פאַמיליע.

אַ מנהל
מיט 12־יעהריגע פּראַקטיק אין אַ גרויס טראַדיציאָנעל חדר זוכט אַ ג'עהנליכען פּאָס־טען עווענטועל אַ שותף צו עפענען אַ חדר אין אַ גרויי סער שטאָט.
ABRAMOWICZ, Łódź
Aleksandrowska 14.

מאַשין-לעבער
ווערען אויסגעגעהט
נאָרדמאַן ציגל-גאַס 29.

TOWARZYSTWO AKCYJNE KURLANDZKIEJ OLEJARNI
w Wilnie założone w roku 1888
(Kalkuna) עמפּפעהלט די בעקאַנטע פון פאַר דער מלחמה מאַרקע
ליין-אייל געפילטערט און געפרעסט | פּאַקאַסט ריינער אייל, I סאָרט
פערטרעטער אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע
אינזש. כט. גראָסבערג, לאָדז, 89 קילינסקי 89.

Dr. DONCHIN
מאָניושקי 1, טעלעפאָן 97-9
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אינערע קראַנקהייטען
נעמט אָן טעגליך פון 10—1 מיטאָג און 4—7 נ.מ.
זונטאָג פון 10 ביז 1 מיטאָג

דער בעקאַנטער מוזיקער
י. טאָובע, לאָדז, אַלעע 1. מאַי 18
וואוינט אין זומער־סעזאָן — אין ווישניאָוואַ־גוראַ
ווילע קוזדי, נעבען שטיפט און ערטיילט דאָרט לעקציעס וויאָלין, קלאַוויר און מאַנדאָלין.

קאטאסטראפאלע שטורם-ווינדען אין גאנץ אייראפא

אסך מענשליכע קרבנות און גרויסע מאטעריעלע שאדנס

פון גאנץ אייראפע קומען אן ידיעות וועגען שטורעמס און הוראגאנעס, אין פיל ערטער איז אראפגעפאלען א האגעל. די שטורעמס האבען איבעראל אנגעמאכט גרויסע היזיקות. די טעלעגראפען־אגענטורען מעלדען וועגען שטורעמס אין פאלגענדע ערטער:

קאטאוויץ. 6. ראנערשטאג האט דא גערבושעוועט א שטורם וועלכער האט גערויערט 2 שעה און אנגעמאכט א געוואלדיגען חורבן. עס זענען אויסגעריסען געווארען טעלעפאן און טעלעגראפען סלופעס, אראפגעריסען געווארען דעכער פון הייזער. די קאמוניקאציע איז איבערגעריסען געווארען אויף העכער צעהן שעה.

אין בענדינער און זאווירטשער קרייזען האט דער שטורם איבערגעריסען עלעקטרישע קאבעלען און אנגעמאכט א פינסטערניש.

אין דיווא זענען פונ'ם האגעל אויסגעהאקט געווארען די שויבען אין כמעט אלע הייזער. פיל הייזער זענען פון שטורם בעשעדיגט געווארען אין שטעטעל יעלעניא גורא.

ראנציג, 6. אין דער נאכט אויף פרייטאג האט זיך איבער ראנציג איבערגעטראגען א געוואלדיגער שטורם. אזא געוואלדיגען שטורם געדענקען נישט אפילו די עלטסטע היגע איינוואוינער. אינ'ם פארשטאט ווערשטש אין שטאטגעריט האט זיך אפגעריסען א כמארע און האט פערגאסען די גאסען און אלע קעלער־וואוינונגען.

די פייערלעשער זענען ארויסגערופען געווארען אויף צו העלפען אין דער רעטונגס־אקציע און אויסצופאמפען דאס וואסער פון די פערגאסענע קעלערם.

פראג, 6. (ספ.) אין צפון און מיטעל־מאראוויען האט דער שטורם אנגעמאכט א געוואלדיגען חורבן. דער ווינד־זייל (לופט־טראמבע) וואס איז געפלויגען פאר'ן שטורם מיט א שנעלקייט פון אכציג קילאמעטער א שעה האט ארויסגעריסען ביימער, טעלעגראפישע סלופעס, און אראפגעריסען דעכער פון הייזער. ביי נאווא־ביסטריצא האט דער שטורם אונטערגעכאפט דריי וואגאנעס און זיי אראפגעשליידערט פון פלאנט. צעהן פערזאן וואס האבען זיך געפונען אין די וואגאנעס זענען פערוואונדעט געווארען.

דרעזדען, דאס וואסער פון אן אפגעריסענער כמארע האט פערגאסען די קעלער־וואוינונגען אין א רייה גאסען. צעהן מינוט נאכאנאנד איז געפאלען א האגעל אין דער גרויס פון אן איי.

אין צענטער שטאט איז איינגעפאלען א פירשטאקיג הויז אין וועלכען עס האבען זיך געפונען נאר געשעפטען. ביז־איצט האט מען פון אונטער די חורבות ארויסגענומען 36 טויטע ווי אויך א גרויסע צאהל פערוואונדעטע.

בערלין. א רייה שנעל־צוגען, וואס האבען זיך נישט בעמיהט צו בעהאלטען פאר'ן שטורם זענען פערהאלטען געווארען אין פעלד. פיל פאסאושירען זענען פערוואונדעט געווארען מיט'ן גלאז פון די צובראכענע שויבען. אויף דער באדענאזערע זענען דערטרונקען געווארען פיל שיפלעך מיט אויספלוגלער פון בערלין.

פאריז, 6. געוואלדיגע שטורעמס האבען היינט געבושעוועט אין דער אומגעגענד פון שארלעי און לימוזען. 3 פערזאן זענען אומגעקומען. דער שטורם־ווינד האט ארויסגעריסען ביימער מיט מיט די וואורצלען, די תבואה איז שטארק בעשעדיגט געווארען. די היזקות זענען זעהר בעדייטענד.

קאוונא, 6. איבער דער שטאט איז אין דער פערגאנגענער נאכט אריבער א געוואלדיגער שטורם מיט דונערן און בליצען. פון די בליצען איז אין עטליכע ערטער אין דער שטאט אויסגעבראכען שרפות. די פייערלעשער האבען נישט געוואוסט אויף וועלכען ארט זיי זאלען זיך פריהער ווענדען. דער שאדען איז זעהר גרויס.

ווי'ען 6 נעכטן ביינאכט האט דא געהערשט א געוואלדיגער שטורם, וואס האט אנגעמאכט ריזיגע היזיקות. 10 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארן. פון א אומגעפאלענעם בוים איז א פרוי דערהרגעט געווארען.

וויען. ארום האלב 11 אזייגער האט דער בערלינער קוריער זיך געמוזט אפשטעלען, ווייל די ארויסגעריסענע ביימער און טעלעגראפען־סלופעס האבען פערשטעלט דעם וועג. ערשט נאך איינעגע שעה איז דער צוג אנגעקומען קיין וויען.

אין וויען האט דער שטורם אנגעמאכט גרויסע היזיקות, א סך שויבען זענען אויסגעהאקט געווארען, דעכער זענען אראבגעריסען געווארען און א סך דורכגעהער זענען פערוואונדעט געווארען. און דעם גארטען מיראבעל זענען הונדערטער ביימער אויסגעריסען געווארען, אייגער פון די פאלענדיגע ביימער האט דערהרגעט דעם פראפ. ד"ר פיאלא.

אויפ'ן וואקזאל אין אישל איז א באהן־בעאמטער שווער־פערוואונדעט געווארען פון די אראפפאלענדע עלעקטרישע דראהטען. א חוץ דעם זענען צוויי פערזאן דערהרגעט געווארען דורך א דונער.

אויפ'ן פליה־פלאץ אין זאלצבורג האבען 8 פערזאן געמוזט האלטען די אעראפלאנען, וואס האבען זיך געריסען אין ז'י לופטען. איין אעראפלאן איז דורך דעם ווינד אפגעריסען און צוועקגעטראגען געווארען. אויפ'ן וועג קיין לינדאו זענען צוויי ארבייטער דערהרג'עט געווארען דורך די פאלענדיגע טעלעגראפען־סלופעס. אויף דער אזירערע קעניג זענען 3 פערזאן, וואס זענען געפאהרען אויף א לודקע, דערטרונקען געווארען.

נייע צוגאב-קרעדיטען צום בודזשעט פון 1929/30

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין סיים־קאנצעלאריע זענען איינגעפלאסען 3 פראיעקטען וועגען צוגאב־קרעדיטען אויף דעם בודזשעט־יאהר 1929/30 וועגען 1) ספעציעלע הוצאות פאר דער פויזנער אויסשטעלונג; 2) אויסבויען דעם פארט אין גדיניע און 3) פערגרעסערען די פאנדען אויף די באהנען.

בילאנס פון באנק-פאלסקי

ווארשא, 6 (טעלעפאניש) דער בילאנס פון באנק פאלסקי פאר דער דריטער דעקאדע פון יוני האט זיך פערענדיגט מיט א פערגרעסערונג פון די גאלד־זאפאסען אויף 705 טויזענד זלאטעס (626.3 מיל. זל.). אויסלענדישע וואלוטען האבען זיך פערגרעסערט מיט 9.9 מיליאן זל. (צוזאמען—520 מיליאן זל.).

דער געלד־אומלויף האט זיך פערגרעסערט אויף 33 מיליאן זל. און האט בעטראפען 1 מיליארד מיט 330 מיליאן זל.

געשטארבען סענ. אלברעכט

ווארשא, 6 (טעל.) דא איז געשטארבען דער סענאטאר קש. אלברעכט.

25 מיליאן זלאטעס אסיגנירט אויף בוי-קרעדיטען

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט איבערגעשיקט אין באנק „גאספאדארסטווא קראיאוועגא" 4 מיליאן זלאטעס אויף בוי־קרעדיטען פאר יולי. אינגאנצען האט דאס פינאנץ מיניסטעריום אויפ'ן היי־יאהריגען בוי־כעזאן אסיגנירט 25 מיליאן אויף בוי־צוועקען.

די צאל הכנסות פערקלענערן זיך

ווארשא 6 (טעלעפאניש) די צאל הכנסות פאר פרייגעפיהרטע סחורות האבען אין יוני בעטראפען 26,241,104 זל. (אין מאי 29,960.578 זל., אין אפריל — 31.055.785 זל.) די צאל הכנסות ווייזען אויף א טענדענץ פון פערקלענערונג פון עקספארט.

קאמוניסטישער דעפוטאט ווארסקי רעזיגנירט פון זיין סיים מאנדאט

ווארשא, (טעל.) דער סיים־מארשאלעק האט בעקומען א בריף פון קאמוניסטישען דעפוטאט ווארסקי, וועלכער געפינט זיך אין כארקאוו, אז ער זאגט זיך אפ פון זיין מאנדאט אין סיים.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

מאגיסטער נ. שאץ

פעטריקאווער 37, 3. שפ. פראמ.

אנאליזען פון קאל, אורין, לייכען א. א. וו.

אורין-אנאליז – 4 זל.

„בונד" ארויסגעטרעטען פון ווארשאווער קהלה

ווארשא, 6. (ספ.)

אויפ'ן סדר־היום פון דער דאנערשטאגדיגער זיצונג פון ווארשאווער קהלה־ראט האט זיך געפינען דער ענטפער פון דער קהלה־פערוואלטונג, צום קהלה־ראט, אז זי נעהמט נישט צו קענטניש דעם בעשלוס פון ראט וועגען לאזען זיך קאנטראלירען מצד א ספעציעלע קאמיסיע פון ראט. פון ראזיגען ענטפער האט זיך דער ראט געפונען בעליידיגט. און ער האט געזאלט רעאגירען אויף דער ראזיגער האנדלונג. צו דער זיצונג איז געקומען די גאנצע ציוניסטישע פראקציע, וועלכע האט זיך געגרייט צו נעהמען אין שוץ דעם פרעזעס פון דער קהלה־פערוואלטונג רעפ. פארבשטיין. אויפפאלענד איז געווען וואס עס פעהלען די פארשטעהער פון דער „אגודה". דער זאל איז געווארען געשפאנט ווען דאס ווארט האט בעקומען פרנס ערליך, וועלכער האט געמאלדען אין אנפאנגס פון זיין רעדע, אז די בונדישע פראקציע מאכט איהר לעצטען חשבון מיט'ן ראט און פערוואלטונג. אין א שעה'דיגער רעדע איז ראטמאן ערליך ארויסגעטרעטען מיט שווערע בעשולדיגונגען געגען דער פערוואלטונג, וועלכע וויל זיך בשום אופן נישט רעכנען מיט די בעשלוסען פון ראט. אזוי איז אין דער פראגע פון איינפיהרען אין די קהלה־שולען די יורישע אונטערריכטס־שפראך; אזוי איז אויך בנוגע דעם בעשלוס נישט צו נעהמען זעטאט ביי מענשען, וואס פערדינען וועניגער ווי הונדערט זלאטים א וואך. די אפטיילונג פאר סאציאלען שוץ איז א גהינום און ווער עס דארף צו איהר אנקומען שעלט מיט טויטע קללות דער קהלה־פערוואלטונג.

דער רעדנער קריטיקירט זעהר שארף דער פערוואלטונג פאר איהר „מה־יפית"־פאליטיק בנוגע דער רעגירונג, ער דערמאהנט דעם מאניפעסטאציע־צוג פון די יורישע קינדער צו מארשאל פילסודסקי און די ווענדונג צו דער בעפעלקערונג צו שליסען די קראמען בעת דער קאטוילישער פראצעסיע. דער רעדנער רעכענט זיך אויך אפ מיט דעם ראט גופא. וועלכער פערטיידיגט נישט־ווירדיג זיין שטעלונג, ווייל דער קאמף, וואס עס פיהרען צווישען זיך די אגודיסטען און ציוניסטען איז, לויט די מיינונגען פון רעדנער נישט אידעאישע, נאר א קאמף פאר „כבודים", פאר פאסטענס און אז. וו. די בונדישע פראקציע, וועלכע איז פאר א וועלטליכער קהלה, האט פערלוירען יעדע האפנונג עפעס אויסצווירקען אין דער איצטיגער קהלה און זי טרעט הערויבער ארויס סיי פון ראט און סיי פון דער פערוואלטונג.

בעת ראטמאן ערליך רופט אויס „נידער מיט דער שווארצער רעאקציאנערער קהלה" זינגט די גאלעריע די „שבועה" און ראן פערלאזען די פינף בונדישע פרנסים און ראזאר לעשטשינסקי די זיצונג.

דער פארזיצענדער ה' טראקענהיים רייסט־איבער די זיצונג און רופט צונויף א זיצונג פון פרעזידיום. דאס פרעזידיום הידער בעשליסט צונויפצורופען א זיצונג פון סעניארען־קאנווענט, וואס עס געשעהט גלייך.

די זיצונג פון סעניארען־קאנווענט דויערט נישט לאנג און נאכ'ן בעגייען די זיצונג פון קהלה־ראט ערקלערט דער פארזיצענדער ה' טראקענהיים אז דער ארויסטריט פון „בונד" האט געשאפען א נישט־פאראויסגעזעהענע לאגע, און דער סעניארען־קאנווענט האט בעשלאסען אז די פראקציעס זאלען זיך פריהער בעראטען כדי אנצונעהמען א שטעלונג צ ודער געשאפענער לאגע, ווען דער פארזיצענדער וויל ווייטער פיהרען די זיצונג ווערט אבער פעסטגעשטעלט, אז עס איז נישטא קיין קווארום און די זיצונג ווערט דעריבער געשלאסען.

אין קהלה־ראט האט מען נאך לאנג גערעדט וועגען דער ראזיגער געשעהעניש.

ארבייטער דירות-קאאפעראטיוו

„פאראויס"

קאמוניקאט.

צו אלע אונזערע חברים און פריינד.

1) דער בוי אויף בערעק־יאסעלעוויטש ווערט פערענדיגט. דער פייערליכער חנוכת־הבית וועט פארקומען ענדע דעם חודש.

2) היינטיגען חודש טרעטען מיר צו צום בוי פון די בלאק־הייזער אויף לעשנא 70 און פון דער אפיצינע אויף בערעק־יאסעלעוויטש 16.

3) דאס בלאק־הויז אויף וויסאקא גאס וועט מען דעם זומער אנהויבען צו בויען.

4) די אלגעמיינע צאהל דירות, וואס מיר בויען אין יאהר 1929 איז נאהנט 200.

5) נייע מיטגלידער ווערען אנגענומען נאר אין ביורא פון קאאפעראטיוו (אנדזשעיא 7) טעגליך פון 5-8.

די צאהלונגען פון פאי ווערען צוטיילט אויף חודש'דיגע ראטעס לויט א פערשטענדיגונג מיט דער לייטונג פון קאאפעראטיוו. אויפ'ן חשבון פון פאי ווערען אנגענומען אויך וועקסלען.

6) אין די הייזער אויף לעשנא זענען נאך פריי עטליכע דירות.

אין די הייזער אויף וויסאקא איז פארהאנען א צאהל פרייע דירות.

7) א דירה אין אונזערע הייזער קענען בעקומען נאר מיטגלידער פון דירות־קאאפעראטיוו „פאראויס"; דער פאי בעטרעפט 10 פראצ. פון די בוי קאסטען;

פאר א שטוב מיט א קיך און אלע בעקוועמליכקייטען, בעטרעפט דער פאי ארום 900 זל.;

פאר 2 שטובען מיט א קיך מיט אלע בעקוועמליכקייטען ארום 1.300 זל.

די פערוואלטונג.

ערב דעם 16. ציוניסטישען קאנגרעס

אויסשטעלונג פון מאדערנע יוד. קונסט

פאריז, (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט'ן 16-טען ציוניסטישען קאנגרעס, וועט דעם 23-טען יולי אין ציריך געעפענט ווערען אנ'אויסשטעלונג פון מאדערנער יודישער קונסט. די אויסשטעלונג וועט איינגעארדענט ווערען אין דער ציריכער גאלעריע אקטואריוס (באנהאף־טראסע 16). עס וועלען אויסגעשטעלט ווערען ווערק פון שאגאל, קיסלינג, חנא ארלאוו, אויגען זעק, גאטליב, מאנע קאץ, מארק שווארץ, לעאפאלד לעווי, מענקעס א. אנד.

איטאליענישער דעלעגאט צום קאנגרעס

רוים, (י.ט.א.) אין די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס האבען זיך בעטייליגט אנ'ערך 50 פראצ. שקל־צאהלער. די רעוויזיאניסטען האבען בעקומען ארום 5 פראצ. שטימען. אלס דעלעגאט פון די איטאליענישע ציוניסטען צום קאנגרעס איז געוועהלט געווארען ד"ר דאנטע לאטעס (פון דער ליסטע פון אלגעמיינע ציוניסטען).

די 42 דעלעגאטען פון די אמעריקאנער ציוניסטען

ניו-יארק, (י.ט.א.) די ציוניסטישע וואהל־קאמיסיע האט פערעפענטליכט פאלגענדען אפיציעלען רעזולטאט פון די קאנגרעס־וואהלען. די ליסטע פון די אלגעמיינע ציוניסטען האט בעקומען 20 מאנדאטען, „מזרחי" 10, „פועלי־ציון" 7, „צעירי־ציון" און „התאחדות" 4, די הערצעל־ציוניסטען 1, (ריכטער יוליאן מעק).

דעלעגאטען פון די אלגעמיינע ציוניסטען זענען: לואי ליפסקי, מאריס ראטענבערג, עדווארד דזשייקאבס, ריכטער וויליאם לואיס, מאקס שולמאן, פרוי ראזא האלפערן, פראפ. מרדכי קאפלאן, אליהו סטאן, פרוי פרידא דזשוליען, הרב סילווערצב. גאלדבערג, פרוי אירמא לינדהיים, יעקב פישמאן ארטשיבאלד סילווערמאן, פרענסיס לעכער, ד"ר קארעלניק, א. גאלדשטיין, פרל. ליליען פרענקען, יוסף ווייס און מאריס וויינבערג.

„מזרחי"־דעלעגאטען זענען: גדליה בובליק, הרב גאלד, הרב ישראל ראזענבערג, הרב אהרון טייטעלבוים, הרב אינזעלבוך, הרב אליעזר סילווער, הרב אשינסקי, אברהם כהן, הארי קארפ און פרוי גאטספעלד.

„פועלי־ציון": בערל לאקער, לואי סעגאל, דזשאזעף ענטין, פרוי גאלדע מאירסאן, דוד בלאק (געוו. בירגערמייסטער פון תל־אביב), מערעמינסקי און מאיר בראון.

„צירי־ציון" „התאחדות": ד"ר חיים ארלאזאראוו, חיים גרינבערג, ד"ר מארטין בובער און יוסף שפרינצאק.

נייער פאָלקסבלאַט — דאָס לאָדזער לעבן

7	יולי
זונטאָג	זון-אויפגאַנג 3.20
כט	זון-אונטערגאַנג 7 58
סיון תרפ"ט	

א נישט=געזעצליכע ליציטאַציע
אינטערעסאַנטער פּראָצעס אין קרייז=געריכט

(2) די מעשה שהיה כך היה: נישט לאַנג צוריק, איז אין דער וואוינונג פון עליאַש מאַגידאָוו (זשעלאַזנאַ 17) געקומען דער מאַגיסטראַט-סעקוועסטראַטאָר, פעליקס מאַרקוס, כדי אויפצונעמען הכנסה-שטייער פאַר'ן יאָהר 1925. דער יסומע צוזאַמען מיט די פּראָצענטער האָט אויסגעמאַכט 90 זל. אין דער שטוב איז בעת מעשה געווען דער ה' מאַגידאָוו'ס אַ שוועגערין, וועלכע האָט פאָרגעלעגט דעם סעקוועסטראַטאָר דערווייל אַ סומע פון 20 זל. מעהר האָט זי בייזיך נישט געהאַט. דער סעקוועסטראַטאָר האָט געענטפערט, אַז ער קאָן מינימום נעהמען דערווייל אַ העלפט — ד. ה. 45 זל. דאָס מאַגידאָוו'ס שוועגערין איבערגעלאָזט דעם בעל דבר אין שטוב און איז אַרויס זיך צופאָרגען אַ 25-ער. בינו לבינו איז אָנגעקומען דער באַלעבאָס, מאַגידאָוו גופא, און געטראָפן אין זיין וואוינונג חוץ דעם עקזעקוטאָר עפּיס נאָך צוויי פערשוינען, וועלכע האָבען בעוויזען אָפּצוקויפען די ליציטירטע שאַנק פאַר 86 זלאָטעס. בסך הכל איז די שאַנק ווערט געווען 500 זל. איז, פערשטעהט זיך, מאַגידאָוו אַרויס פון די כלים, וואָס מ'האָט איהם „חתונה-געמאַכט" אָן זיין אָנוועזענהייט, וואָס ס'איז געגען געזעץ האָט ער פערוועהרט די פערשוינען אַרויסצוגעהמען פון שטוב די שאַנק. ווען אָבער דער עקזעקוטאָר האָט געראַטען די „קונים", זיי זאָלען צונעהמען די שאַנק האָט מאַגידאָוו אַרויסגענומען אַ רעוואָלווער, און מתרה געווען, אַז ער וועט אַוועקלייגען אַ טויטען דעם-יעניגער, וואָס וועט פּרובען צונעהמען זיין אייגענטום. די סוחרים מיט'ן עקזעקוטאָר האָבען דערזעהן, אַז דאָס זענען נישט קיין פּוסטע דיבורים — האָבען זיי זיך אָפּגעטראָגען.

דעם צווייטען טאָג, אַז דער עקזעקוטאָר האָט ווידער בעזוכט מאַגידאָוו'ן מיט אַ וויזיט, האָט ער שוין די שאַנק נישט געטראָפען, און דעריבער האָט ער די זאַך איבערגעגעבען אין געריכט.

דער פערטיידיגער פונ'ם בעשולדיגטען, אַדוו. ראָזענהאָלץ האָט אין זיין רעדע אָנגעוויזען אויף די אומנאָרמאַלע פערהעלטעניסע, וואָס הערשען בייים אויפנעמען שטייערן. דאָס רוב — האָט דער רעדנער געזאָגט — פיהרען די עקזעקוטאָרס אַרויף די ליציטאַציעס אויף אַן אומפעראַנטוואָרטליכען אופן און זיי נעהמען מיט זיך מענשען, וועלכע קויפען אָפּ זאַכען בעת די ליציטאַציע פאַר לעכערליך קליינע סומען, א. אַז. וו. אַגב האָט דער פערטיידיגער אָנגעוויזען, אַז מאַגידאָוו'ס שאַנק איז פערקויפט געוואָרען, אָהן דעם צולאָזען אַנ'אַנדערע מענשען, וועלכע האָבען אָנגעבאָטען גרעסערע סומען.

דאָס געריכט (ריכטער וואָיטשעכאָווסקי) האָט אויסהערענדיג די עדות אָנערקענט די ליציטאַציע פאַר אַ נישט רעכט-קרעפטיגע און מאַגידאָוו'ן ערקלעהרט פאַר אומשולדיג.

אַ שטורם איבער לאָדז

(—) דאָנערשטאָג ביינאַכט האָט זיך איבער לאָדז דורכגעטראָגען אַ שטאַרקער שטורם און שלאַגס-רעגען.

אין דער סביבה האָט דער שטורם אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס און איבערגעריסען די צווישענשטעטישע טעלעפאָן-קאָמוניקאַציע אויף מאַנכע ערטער.

ערשט פרייטאָג פריה איז צוריקגעשטעלט געוואָרען דער נאָרמאַלער טעלעפאָן-פערקעהר.

קאַנאַליזאַציע

(ס) מאָרגען הויבט מען אָן אַרבייטען אויף דעם קאַנאַליזאַציע-אָפּשניט, וואָס נעהמט אַרום די גאַסען: קאָלעיאָווע, קילינסקי, סקלאַדאָווע און נאַרוטאָוויטשאַ ביז זאַגאַיניקאָווא. דאָרט וועלען בעשעפטיגט ווערען 300 אַרבייטער.

צוזאַמען זענען איצט בעשעפטיגט ביי קאַנאַליזאַציע-אַרבייטען 1,350 אַרבייטער.

רעדוקציעס אין טעקסטיל-פאַבריקען

(—) אין דער באַוועל-אינדוסטריע בעטרעפט די רעדוקציע 30 פּראָצענט און אין דער וואָל-אינדוסטריע — 23 פּראָצענט.

היינט, זונטאָג ד. 7. ד. ח. 5 אַ זייגער נאָכמ. געהען מיר אַלע אויפן מעטש פון אונזערע געסט

„הכח" (ווין) מיט ל.ק.ס.

הוספה-פאָדערונגען פון ציגעל-אַרבייטער

(—) די ציגעל-אַרבייטער האָבען צוגעשטעלט דעם מאַגיסטראַט אַ רייהע עקאָנאָמישע פאָדערונגען דערונטער אַ הוספה פון 20 פּראָצענט.

טראַמוואַי צוזאַמענשטויס מיט אַ וואָגען

(2) אויף רוג פּיעטרקאָווער און אַנדזשעיאַ האָט זיך פרייטאָג צוזאַמענגעשטויסען אַ טראַמוואַי מיט אַ וואָגען פון דער פירמע האַרטוויג.

אין רעזולטאַט איז דער אינטערשטער טייל פון טראַמוואַי בעשעדיגט געוואָרען און די 13 יעהריגע אירענאַ לאַקאָמסקאַ, זשגאָווסקאַ 46 איז שווער פערוואונדעט געוואָרען. פּאָגאָטאָוויע האָט איהר געגעבען הילף.

אויך קעלנער קומט אורלויב
אורטייל פון אַרבייטס=געריכט

(2) דאָס אַרבייטס-געריכט האָט צוגעפּסקנ'ט די פאָדערונג פון קעלנער וולאַדיסלאַוו פּשעדזשינסקי, אַז דער אינהאַבער פון רעסטאָראַן „ווערסאַיל" זאָל איהם בעצאָהלען פאַר אורלויב-צייט.

דעם זעלבען אורטייל האָט דאָס געריכט אויך אַרויסגעטראָגען לטובת דעם קעלנער סטאַניסלאַוו ביעוויאַדאָמסקי.

דער דאָזיגער אורטייל האָט אַ גרויסע בעדייטונג, ווייל ביז איצט האָט קיינער פון די קעלנער נישט געהאַט קיין אורלויב.

„נייער פאָלקסבלאַט"
קופּאָן № 2
אויף צו געווינען אומזיסט דאָס בוך. ווערק:
„אין מערב קיין נייעס"
פון עריק מאַריאַ רעמאַרק.

האַנדעלס=בעציהונגען צווישען לאָדז און רוסלאַנד
וואָס עס ערקלערט פּרעזעס פּאַפּאָוו

(—) אין אַ געשפּרעך מיט'ן פּרעזעס פון דער סאָוויעטישער האַנדעלס-מיסיע וועלכע איז די טעג געווען אין לאָדז, האָט ער ערקלערט:

— מיר זענען געקומען קיין לאָדז, מיט'ן ציל, קודם כל, זיך בעקענען וואָס נעהנטער מיט דער לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריע און אָנקניפּען רעגולערע פערבינדונגען.

אונזערע טראַנזאַקציעס זענען אָפּהענגיג פון די האַנדעלס-בעדינגונגען, וואָס מען גיט אונז, וואָס שייך קניות אין לאָדז, שטעהט די פראַגע איצט ביי אונז אויפ'ן טאָג-אָרדנונג.

די לאָדזער אינדוסטריעלער ווייזען אַרויס אַ גוטען ווילען איינצושטעלען מיט אונז האַנדעלס-בעציהונגען. מיר רעכנען אַז גאָר בקרוב, וועט דער גוטער ווילען פערוואַנדעלט ווערען אין אַ רעאַלען פאַקטאָר.

קריטישע לאַגע פון די אַרבייטער
פערזאַמלונג פון כאַרעקישע פאַבריק=דעלעגאַטען — פאָדערן רעגירונגס=קרעדיטען פאַר אינדוסטריעלער — לאָקאַטאָרען=שוץ אין נייע הייזער

(2) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון פאַבריק-דעלעגאַטען פון כאַרעקישע פעראיינען. נאָך אַ לענגערען רעפעראַט וועגען דער קריטישער לאַגע אין דער היגער אינדוסטריע איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצואַרבייטען אַ געניוען מעמאָריאַל אין וועלכען עס זאָל אָנגעוויזען ווערען אויף דער נויטווענדיגקייט, די רעגירונג זאָל געבען די אינדוסטריעלער געהעריגע קרעדיטען אויף צו קאָנען לאָזען אין בעטריב זייערע פאַבריקען 6 טעג אין וואָך. דער מעמאָריאַל וועט איבערגעשיקט ווערען דער רעגירונג. ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען די רעגירונג זאָל אונבעדינגט אָננעהמען דעם געזעץ וועגען עלטער-פערזיכערונג.

עס איז אויך בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען נייע הייזער און עס איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער רעגירונג מיט אַ פאָרשלאַג אַז דער לאָקאַטאָרען-שוץ-געזעץ זאָל אויך חל זיין אויף נייע הייזער.

אָפּקלאַנגען פון אַנפאַל אויפ'ן דירעקטאָר אין זגערזש
דער אַנפאַלער איז פערמעגליך און אַ שכור

(2) דער אַנפאַלער יאַן אַדאַמטשעווסקי וועלכער האָט דעם פאָריגען דאָנערשטאָג 2 מאָל געשאָסען אויפ'ן דירעקטאָר פון „זגערזשער מאַנופאַקטור יאַן מאַיקאָנסקי, איז געבראַכט געוואָרען קיין לאָדז.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז אַדאַמטשעווסקי, איז פונדעסטוועגען אַ פערמעגליכער מענש, ער איז מיטאינהאַבער פון 2 געוועלבער אין זגערזש, אַ חוץ דעם האָט אין זגערזש אַ פּלאַץ, וואָס איז ווערט 8,000 זל.

אַדאַמטשעווסקי האָט אויך אין דער לאָדזער ווידזעווער מאַנופאַקטור אַ שוואָגער, וועלכער איז דאָרט מייסטער. דער לעצטער האָט אין אייניגע מאָל פאָרגעלעגט אַ פּאָסטען אין דער ווידזעווער מאַנופאַקטור, נאָר אַ. האָט זיך דערפון אָפּגעזאָגט.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג האָט אויך פעסטגעשטעלט, אַז אַ. איז אַ שכור און מאַכט אָפט אַוואַנטורעס. מען רעכענט דעריבער, אַז דער אַנפאַל אויפ'ן דירעקטאָר איז נישט געווען צוליב אַרבייט, נאָר צוליב עפּעס אַנדערש.

אַדאַמטשעווסקי זיצט אין אַרעסט פון לאָדזער אויספאָרשונגס-אַמט.

אַ געהיים=אַגענט פאַר'ן געריכט
בעשטראָפט מיט אַ האַלב יאָהר טורמע פאַר אַ גנבה

(—) אין געריכט איז פרייטאָג פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען געהיים-אַגענט שיוועצקי, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין אַ גנבה בעת ער האָט ערפילט זיינע אַמטליכע פליכטען.

אין יולי 1928 האָט מען בע'גנב'עט דעם אַפּטייקער קאַספּעראָוויטש, זגערזשער 54. ק. האָט וועגען דער גנבה געמאָלדען דער פּאָליציי. אין זעלבען אָוונד האָט קאַספּעראָוויטשס קאַסירקע אַהיימגעבראַכט 215 זל. פון טאָג-לייזונג און עס איבערגעגעבען קאַספּעראָוויטש'ן, וועלכער האָט די סומע אַריינגעלעגט אין דער קרעדענץ.

אויף צומאָרגענס זענען צו קאַספּעראָוויטש'ן געקומען 2 געהיים-אַגענטען, וועלכע האָבען ערקלערט, אַז זיי ווילען מאַכען אַ צוגאָב-אויספאָרשונג וועגען דער גנבה. נאָך דער רעוויזיע וואָס זיי האָבען געמאַכט האָט ק. בעמערקט, אַז עס פעהלט איהם אַ טייל פון געלד, וואָס די קאַסירקע האָט געבראַכט ק. האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער געהיים אַגענט סיוועצקי האָט די סומע צוגעגנבעט.

ק. האָט וועגען דעם געמאָלדען דער פּאָליציי און פערפיהרט אַ פּראָצעס.

דאָס געריכט האָט דעם בעשולדיגטען אַנערקענט פאַר שולדיג און פערמשפּט אויף אַ האַלב יאָהר טורמע.

מיט פרישע פערשטאַרקטע קרעפטען טרעט ווידער אַרויס אויף זיין טורנעע דער בעריהמטער יודישער ספּאָרט-קלוב „הכח" (ווין) אין לאָדז אויף פוסבאָל-מעטש מיטן היגען ל.ק.ס.

היינט, זונטאָג דעם 7-טען יולי

קאָאָפּעראַטיווע בעוועגונג

אויף דער פּלענאַר-זיצונג פון ראַיאָן-קאָמיטעט פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפטען אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע:

„אויסהערענדיג דעם בעריכט פון כאַרשטעהער פון דער יודישער צענטראַלער עמיגראַציע-געזעלשאַפט „יעאַס" אין פּוילען ה' מ. בערגמאַן, אַנערקענט דער יוב. צענטראַלער עמיגראַציע-געזעלשאַפט, און פערזיכערט צו שטיצען די טעטיגקייט פון דער געזעלשאַפט אין די ראַהמען פון זיינע מעגליכקייטען.

צו דעם צוועק, בעשליסט דער ראַיאָן-קאָמיטעט זיך צו ווענדען צו אַלע קאָאָפּעראַטיווען אין לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט מיט אַן אויפפאָרדערונג אַריינצוטרעטען אַלס מיטגלידער אין דער לאָדזער אָפּטיילונג פון דער יודישער צענטראַלער עמיגראַציע-געזעלשאַפט „יעאַס" ווי אויך צו אַגיטירען צווישען די מיטגלידער פון די קאָאָפּעראַטיווען צו שטיצען די געזעלשאַפט און צו פערגרעסערען איהר מיטגלידערשאַפט.

*

די קאָאָפּעראַטיווע באַנק פון שייבלערס ראַיאָן, קילינסקיעגאָ 120, בעגייט מיט פרישע קרעפטען איהר טעטיגקייט.

אַלע יודען! קומען היינט, זונטאָג בעגריסען זייערע געסט דעם גרעסטען יודישען ספּאָרט-קלוב „הכח" (ווין) - אויפ'ן ספּאָרט-פּלאַץ וו.ק.ס.

אַ שרפה אויף באַלוט
אַרויסגערופען אַ גרויסע מהומה

(2) נעכטען אַרום 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג איז אויף דאָלנאַ 14 אין דער וועבעריי פון מאָרקאָן אויסגעבראָכען אַ שרפה. די וועבעריי געפינט זיך אויפ'ן פּאַרטער. אויפ'ן ערשטען און צווייטען שטאָק וואוינען לאָקאַטאָרען, צווישען וועלכע עס איז ענטשטאַנען אַ געוואַלדיגע מהומה. פיל פרויען האָבען געחלשט, ס'זענען באַלד אָנגעקומען די פייערלעשער. וועלכע האָבען אָנגעהויבען לעשען די שרפה און זיך בעמיהט צו לאָקאַליזירען דעם פייער.

ס'האָט אָפּגעברענט די וועבעריי מיט אַכט האַנד-שטוהלען און פיל רויה-מאַטעריאַל, וואָס איז דאָרט געווען אָנגעגרייט אויף אויסצואַרבייטען טיכער.

ווי די פּאָליציי-אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט איז מען אין דער וועבעריי געווען ביז אַרום 3 אַ זייגער בייטאָג. דער פייער איז אויסגעבראָכען וואַרשיינליך צוליב אַ נישט-פאָרזיכטיגען בעגעהן זיך מיט אַ פּאַפּיראָס.

אַ גרוס פון סערגעי ראַדאָמסקי
גרויסער ערפאָלג אין ארץ ישראל

מיר האָבען בעקומען גריסען, אַז אונזער בן עיר, דער בעריהמטער זינגער סערגעי ראַדאָמסקי האָט נאָך זיין ערפאָלגרייכען טורנעע אין רוסלאַנד בעזוכט ארץ-ישראל און געגעבען אַ רייהע קאָנצערטען אין פערשידענע שטעט.

דער לאָדזער זינגער איז אויפגענומען געוואָרען מיט ענטוזיאַזם, און ער האָט געמוזט צוזאָגען, אַז ער וועט מיטהעלפען דעם ווידעראויפבוי פון דער העברעאישער אָפּערע אין תל-אביב, וואָס ווערט אָנגעפיהרט דורכ'ן בעקאַנטען דיריגענט און מוזיקער ה' גאָלינקין.

פון ארץ-ישראל איז ראַדאָמסקי צוריק אַוועקגעפאָהרען אין זיין זיץ-אָרט, מיילאַנד, וואו ער וועט האָבען אַ רייהע אויפטריטען אין „לאַ סקאַלאַ".

נקמה־אַקט צי רויב־אָנפאַל?

וואָס איז געשעהן אויף זאַוואַדזקאַ 20

(2) אויף דער ערשטער זייט האָבען מיר שוין איבערגעגעבען וועגען דעם אָנפאַל וואָס איז נעכטען געשעהען אויף דער זאַוואַדזקאַ 20.

שפּעט ביינאַכט האָט אונז די פּרעסע־אַגענטור „פּאָלפּרעס" צוגעשיקט נאָך פאָלגענדע פּרטים וועגען דער פּאָליציייאישער אויספאָרשונג פון איבערפאַל:

ווי עס ווייזט זיך אַרויס האָבען דעם איבערפאַל אויסגעפיהרט 6 פערזאָן. די־עלבע זעקס פערזאָן, זענען שוין געקומען אין דער וואוינונג פון ה' האַראַוויץ מעהרערע מאָל און זיך אויף איהם נאָכגעפרעגט. זיי האָבען איהם אָבער קיינמאָל נישט געטראָפען אין דער וואוינונג. ווען זיי זענען דאָס פאָהלעצטע מאָל אַוועקגעגאַנגען האָבען זיי געזאָגט: „מען מוז איינמאָל פאַר אַלעמאָל מאַכען אַ סוף מיט דעם האַראַוויץ, ער נעהמט אויף אַלע ליציטאַציעס קויפט אָפּ זאַכען און מאַכט אומגליקליך מענשען".

אויף דעם פערגאַנגענעם מיטוואָך זענען די 6 חברה־לייט געווען און שפּעטער האָט מען אויף די טרעפּען געפונען אַ שוואַרצע מאַסקע, ווי ס'זעהט אויס האָבען אַלע 6 געהאַט שוואַרצע מאַסקעס.

מי די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, האָט נייהויז זיך מיט אַ צייט צוריק געפאַרגט ביי האַראַוויץ'ן טויזענד זל. און דערויף האָט ער איהם געגעבען אַלס משכון 130 ניקלענע זייגערלעך אויף אַ סומע פון דריי טויזענד זל. די דאָזיגע זייגערלעך האָט האַראַוויץ בעהאַלטען ביי זיך אין דער אייזערנער קאַסע. און ווען ער איז אַרויסגעפאָהרען אויף זומער־וואוינונג האָט ער די שליסלען פון דער קאַסע איבערגעגעבען נייהויז'ן. ווי עס ווייזט זיך אַרויס האָבען זיי בשותפות געהאַנדעלט.

נעכטען 8 אַ זייגער ווען נייהויז האָט געוואָלט אַריין צו זיך אין דער וואוינונג, איז ער שטעקען ער־טעפּ שטאַק, און געעפענט די טיר, זענען פון צווייטען שטאַק אַראָפּגעלאָפען די 6 פערזאָן, איהם אַ שטאַרקען שטויס געטאָן אין דער וואוינונג אַריין. נייהויז איז אַנידערגעפאַלען און זיך פערוואונדעט אין דער נאָז. און די באַנדיטען האָבען צוגעמאַכט די טיר בעוואוסט נייהויז'ן און געפינענדיג ביי איהם די שליסלען פון דער קאַסע האָבען זיי פון דאָרט אַרויסגענומען די 130 זייגערלעך,

די באַנדיטען האָבען דאַן אָנגעזאָגט נייהויז'ן, אַז ער זאָל אין משך פון אַ האַלבער שעה אויב זיין לעבען איז איהם ליב, נישט וואַגען אַרויסצוגעהן אין נאָס אַריין און זענען אַוועק.

אַרום האַלב 9 איז אַהער אָנגעקומען דער אַרטיסט יוליוס ראַקאָוו, וועלכער דערוויסענדיג זיך, וואָס דאָ איז געשעהן האָט תיכף מיטגעטיילט וועגען דעם פאַל אין פערטען פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט.

לויט דער מיינונג פון דער פּאָליצייאישער מאַכט איז ד אָנישט פאָרגעקומען קיין באַנדיטען־איבערפאַל נאָר אַ איינערוויליגע אַריינרייסען זיך ש אין אַ פרעמדער וואוינונג בכדי אזוי אַ אומגעזעצליכען אופן אָפּנעהמען אַ כלומרשטען אייגענטום. מסתמא איז האַראַוויץ די חברה־לייט שולדיג געווען געלד און זיי האָבען בעשלאָסען מיט טעראָר אָפּצונעהמען זייער חוב.

עס איז כאַראַקטעריסטיש, אַז דריי זייגערלעך וואָס זענען בעת דעם רויב צוּבראָכען געוואָרען האָבען די אָנפאַלער איבערגעלאָזט.

די אויספאָרשונג ווערט ענערגיש ווייטער געפיהרט, בכדי צו ענטדעקען די געהיימניספולע געשיכטע .

„הכח" (וויען) ל.ק.ס. לאָדז

שפּילן אַ פוסבאָל מעטש

היינט, זונטאָג

אויפן ספּאָרט פּלאַץ וו.ק.ס.

שרעקליכע אויטאָבוס־קאַטאַסטראָפע

איין פּאַסאַזשיר דערהרג'עט און צוויי פערוואונדעט

(—) פרייטאָג האָט ווידעראַמאָל געטראָפען אַ אויטאָבוס־קאַטאַסטראָפע וואָס האָט אויך נאָך בראַכט מענשליכע קרבנות.

פּרטים זענען פאָלגענדע:

מיטאָג־צייט איז אַרויסגעפאָהרען פון לאָדז קיין רזיאַלאָשין אַ פּאַסאַזשיר־אויטאָבוס. אויפ'ן שאָסעי צווישען קאָמינסק און נאָוואָ־ראַדאָמסק האָט זיך דער אויטאָבוס איבערגעקעהרט. אויף די הילף רופען און קרעכצען פון די פּאַסאַזשירען זענען אָנגעלאָפען די פּויערים, וועלכע האָבען מיט גרויס מיה אָפּגערעשלעפּט די פּאַסאַזשירען פון צושמעטערטען אויטאָבוס.

דעם געהילף־שאָפער האָט מען שוין געפונען טויט מיט אַ צוקוועטשטען שאַרבען און צוויי פּאַסאַזשירען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. פּאָליציי פיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

געמיינזאַמע אינקאַסע פון פייער־אַסעקוראַנץ־געזעלשאַפטען

(—) ווי מיר דערוויסען זיך פון פּראָאינטערעסירטע קרייזען האָבען די לאָדזער פייער־פערזיכערונגס־געזעלשאַפטען געבילדעט דעם 1 יולי אַ געמיינזאַמע אינקאַסע־ביוראָ, וואָס וועט פיהרען די אינקאַסע־אַרבייט פון די דאָזיגע אַלע געזעלשאַפטען.

רינג־קאַמפען אין צירק

פרייטאָג אין אָוונד האָט פּאָשאָוו בעזיגט די „שוואַרצע מאַסקע" אין 4 מינוט. דער בעזיגטער האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס אַ געוויסער יאַניצקי פון פּויזען.

דער קאַמף צווישען שטיבאָר און פערעסטאַנאָוו האָט זיך פערענדיגט מיט רעמי.

אויך דער קאַמף צווישען אָרלאָוו און קאָרש האָט זיך פערענדיגט מיט רעמי.

דער יעצידירענדער קאַמף צווישען וויינורא און קעלער האָט געדויערט 14 מינוט און האָט זיך פערענדיגט מיט אַ נצחון פון וויינורא.

* * *

נעכטען, שבת, האָבען אין דער ערשטער פּאָר געקעמפט סטיבאָר־קאָרש, וואָס האָט זיך פערענדיגט אָהן רעזולטאַט.

דער קאַמף פּאָשאָף־פּעטראָוויטש האָט זיך פערענדיגט מיט אַ נצחון פון פּאָשאָף'ן.

פערעסטאַנאָוו האָט בעזיגט די געוועזענע „שוואַרצע מאַסקע" (יאַניצקי).

צום סוף בעזיגט שטעקער וויינורא'ן.

ווער איז די אַלטע פרוי

וואָס איז געשטאָרבען אין דער שטאָטישער „זביאַרניע"

אין דער שטעטישער „זביאַרניע" וואַקאַנטנע 44 איז פרייטאָג געשטאָרבען די זיבעציג־יעהריגע פרוי רבקה אָפּאָלסקאַ.

אין דער זביאַרניע האָט מען זי גענומען פון דער גאַס, געזאָגט האָט זי, אַז זי וואוינט אויף פּאָמאָרסקאַ 6, ווי עס ווייזט זיך אָבער אַרויס, איז זי דאָרט נישט געמאָלדען.

„חסד של אמת" בעט דעריבער, אַז עס זאָלען זיך מעלדען קרובים אָדער נאָהענטע פון דער געשטאָרבענער.

דער'הרג'עט אַ מענשען אויף אַ פערוויילונג

(—) אין דאָרף בערמשיצע, לאָסקער פּאָוויאַט איז פאָרגעקומען אַ פערוויילונג פון די אָרטיגע פייערלעשער. אין מיטען איז געקומען צו אַ אוואַנטורע און געשלעגן.

בעלד האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער 24־יעהריגער מיכאל טאָמאַלאַק האָט בעקומען 25 מעסער שטעך און איז געבליבען טויט אויפ'ן אָרט. איינעגע פערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(2) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. ליפּיעץ (פּיעטרקאָווער 143) מ. מילער (פּיעטרקאָווער 46) וו. גראָשקאָווסקי (קאָנסטאַנטינער 15) פּערעלמאַן (ציגעל־גאַס 64) מ. ניעוויאַראָווסקאַ (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 35) ז. יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 9).

„הכח" (וויען) מיט זיינע פערשטאַרקטע כחות שפּילט היינט זונטאָג ד. 7. ד. ח. 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג אַ מעטש מיט ל.ק.ס. אויפן ספּאָרט־פּלאַץ וו.ק.ס.

ספּאָרט־בעוועגונג.

אימפּאָזאַנטער ספּאָרט־טאָג פון „מאָרגענשטערן"

נעכטען איז אויפ'ן ספּאָרט־פּלאַץ פון „העלענאָוו" פאָרגעקומען דער ערשטער גרויסער ספּאָרט און טורן־פעסט פון דער אַרבייטער ספּאָרט־געזעלשאַפט „מאָרגענשטערן".

„מאָרגענשטערן" עקזיסטירט ביי אונז אין שטאָט נישט לאַנג, נאָר האָט אין דער נאָר קורצער צייט פיל דערגרייכט. די מאָרגענשטערנאָווצעס רעקרוטירען זיך אויסשליסליך פון די יודישע אַרבייטערשיכטען און דאָס איז טאַקע דאָס דערפרייענדע, וואָס פיל הונדערטער יודישע אַרבייטער, וועלכע פלעגען אַמאָל בעטראַכטען ספּאָרט אַלס דאָס „צייט־פערטרייב" פאַר בורזשואַזיע יוגענד, האָבען איצט צוגלייך מיט אַנדערע אַרבייטער פון אַלע לענדער, ענדליך, פערשטאַנען אַז ספּאָרט איז אַ מיטעל צום דערהאַלטען דאָס געזונד, אַז כדי צו קאָנען אַרבייטען מוז מען זיין געזונד, און געזונד זענען די, וועלכע טרייבען סיסטעמאַטיש ספּאָרט.

אַרום 2 נאָכמיטאָג האָט גערוהרט דער צוג פון די ספּאָרטלער בעגלייט דורך אַ בלאָז־אָרקעסטער איבער די גאַסען פון בושעווסקיער 23, צום ספּאָרט־פּלאַץ אין „העלענאָוו". נישט קוקענדיג אויף דעם בישט־זיכערען וועטער איז צום פעסט געקומען אַ דרייטויזענד־קעפּיגער עולם.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז עס איז נאָך אין העלענאָוו נישט פאָרגעקומען קיין שום ספּאָרט־אימפּרעזע ביי אַזאַ מוסטערהאַפטע אָרדנונג. צווישען פּובליקום האָבען מיר געזעהען פיל אַרבייטער־טוער. עס איז אויך אַנוועזענד געוועזען דער בונדישער טוער לאַזוניק וויקטאָר אַלטער. (וואַרשאַ).

דאָס פּראָגראַם האָט זיך אָנגעהויבען אַרום 4 אַ זייגער. נאָך דער דעפילאַדע האַלט אַ געלעגענהייטס־רעדע ה' פּאָזנאַנסקי. נאָך דעם קומען פרייע איבונגען אויסגעפיהרט דורך די מענער, פרויען און מוסטער־גרופּען. העכער דריי שעה האָבען געדויערט די טורן און ספּאָרט־שפּילען. נישט אַלע איבונגען זענען אָבער אויסגעפאַלען גליך. די איבונגען איבער'ן פערד, איבונגען מיט פעהנדלעך, שפּרינגען איבער'ן פערד נאָכ'ן אָנשטויסען זיך אין אַ טראַמפּאָלין (אַ אונטערלאַגע אויף ספּרענזשינעס, דאָס אָנשטויסען זיך אויף דער טראַמפּאָלינע, וואַרפט דעם טורנער אין דער לופט, פערלייכטערענדיג איהם, דאָס אויספיהרען פון שווערע איבונגען), הגם זיי זענען אויסגעפיהרט געוואָרען מיט דער גרעסטער אַמביציע פון ד יאַנטיילנעהמער זענען אָבער שוואַכער אויסגעפאַלען פון די אַנדערע. די איבונגען מיט האַמערס, וועלכע דער מאָנען די אַרבייט און „קוושניעס" און „קאָפּאַלניעס", דאָס איז ממש אַ קאָנצערט פון טורנען. אַזאַ פּרעציזקייט אַזאַ אויספערטיגקייט, סטיל, האַרמאָניע און פערשטענדניש, — דאָס איז אַנ'אמת'ער נחת רוח.

דאָס ערשטע מאָל זענען אויסגעפיהרט געוואָרען איבונגען מיט אַ ראָד. ריכטיגער דאַרף געזאָגט ווערען: פּיראַמירען מיט אַ ראָד. די איבונגען מיט דעם ראָד — דאָס איז אַ קאָמבינאַציע פון טורן־פּיראַמירען, זיי זענען מיט ערפאָלג אויסגעפיהרט געוואָרען דורך דער פרויען־גרופּע דאָ האָט שוין אָבער געפעהלט דאָס אויסגעפערטיגקייט, וואָס מיר האָבען געזעהען ביי דעם געלונגענעם נומער, די איבונגען מיט האַמערס. ביי מעהרער אַרבייט איבער די ראָד־איבונגען, וואָלט דאָס געווען דער קאָנקורענץ־נומער מיט די איבונגען מיט האַמערס.

עס זענען אויך געלונגען אויסגעפיהרט געוואָרען בוק־איבונגען און פרייע ספּאָרט־שפּילען. דער אָלימפּישער שטאַפעטען־לויף פון 100, 400, 800 מעטער איז נישט געשטאַנען אויף קיין הויכער מדרגה. עס האָט זיך געפיהלט אַ מאַנגעל פון טעכנישע קענטעניסען.

צום סוף איז פאָרגעקומען אַ האַנד־באַל־מעטש. צום ערפאָלג פון די טורן־ און ספּאָרט־אי־

בונגען האָבען אויך צוגעהאָלפען די כסדר־ענ־ערנ־רינע פאַרביגע קאָסטיומען. די טעכנישע לייטונג פון טורן און ספּאָרט־איבונגען האָבען זיך געפונען אין די הענד פון אַ קאָלעגיום „מאָרגענשטערן"־ספּאָרטלער.

דעם פעסט האָט בייגעוואוינט אַנ'אויספלוג פון ווילנער „אָרט" טעכניקום. ווייטער אויספלוגען: פון וויסאָקאָ־ליטעווסק, זדונסקאַ־וואָליאַ, אַלעקסאַנדער, זגיערזש, און אַ ספּעציעלער אויספלוג פון אַ ציקליסטען־גרופּע פון וואַרשאָווער „מאָרגענשטערן".

3

א—ן.

צום היינטיגען מעטש פון ווינער „הכח" אין לאָדז

די וועלט־בעריהמטע פוסבאָל־מאַנשאַפט „הכח" (וויען) שפּילט היינט 5 נאָכמיטאָג אין לאָדז אויפ'ן „ד.א.ק." פּלאַץ מיט „ל.ק.ס."

אונזער פאָטאָגראַפיע ווייזט די „הכח" מאַנשאַפט, וועלכע ווייַלט היינט אין לאָדז. דער זיבעטער פון רעכטס איז, דער וועלט־בעריהמטע פילמאַליגער עסטרייכישער אינטערנאַציאָנאַלער רעפּרעזענטאַנט שפּילער, דער 38 יעהריגע נעמעס גוּיפעלד).

דער ווינער „הכח"

שפּילט היינט זונטאָג מיט ל.ק.ס. אויפ'ן ספּאָרט־פּלאַץ וו.ק.ב.

„חכח" — „אַרקאַן" 2:1

וועגען דער מייסטערשאַפט פון די א. קלאַס „הכח" האָט נישט פערדינט אויף דער מפלה. סעגאַל האָט נישט אויסגענוצט אַנ'עלפמעטער־שטויס. דערביי האָט נאָך „הכח" געשפּילט אַ לאַנגע צייט אָן אַ צוזאַמענשטעל פון 10, ווייל לובאַכינסקי איז בעשעדיגט געוואָרען און האָט געמוזט פערלאָזען דעם פּלאַץ.

„חשמונאי" בעזיגט „ג.מ.ס." 0:7 (0:2)

אַ סענסאַציאָנעלען, אָבער פערדינטען זיג האָט נעכטען אָפּגעהאַלטען „חשמונאי", שלאָגענדיג אין די מייסטערשאַפט קאַמפּען וועגען דער „ב" קלאַס „ג.מ.ס." מיט אַ הויכען רעזולטאַט 0:7. די טויערן האָבען געשאָסען: כאָמעץ 3 פּרענקעל און ציגאַדערקאַ צו 2 טויערן.

ריכטער — ה' נ. שער־גוט.

מיר אַלע געהען היינט זונטאָג ד. 7. ד.ח. אויפ'ן מעטש צווישן אונזער גרעסטן יודישן ספּאָרט־קלוב

„הכח" וויען מיט ל.ק.ס.

עלעקטרישער שטראָם פערברענט אַנ'אַרבייטער

(—) אין שווייקערט'ס פאַבריק, וואָלטשאַנסקאַ 215 האָט געאַרבייט דער 37 יעהריגער יוזעף איימי ביי עלעקטרישע אינסטאַלאַציע. פּלוצלינג האָט דער מאָטאָר אָנגערירט די דראָהט אויף אַ געפעהרליך אָרט און איז געפאַלען עלעקטריזירט. דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר האָט בלויז קאָנסטאַטירט דעם טויט.

דעם טויטען קערפּער האָט מען אָפּגעפיהרט אין פּראָזעקטאָריום.

דער דאָזיגער פּורסאַל האָט געמאַכט אַ שווערליכען איינדרוק אויף די אָרטיגע אַרבייטער.

אַרויסגעפאַלען פון צוג אין מיט'ן גאַנג

(—) ווען דער צוג איז פרייטאָג ביי טאָג שנעל אַדורכגעפאָהרען די קאָנטנע־גאַס איז דורך דער טיר 2־טע קלאַס אַרויסגעפאַלען די פּרוי פון רעפּערענט פון פינאַנץ־אַמט, לידיאַ צילקאַ, וועלכע איז שטערבליך פערוואונדעט געוואָרען. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט די פּאַגאָטאָוויע די אומגליקליכע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אויפ'ן לייטער פון קאריערע

אומגעבילדעטער גאסען-קעהרער ווערט אויף דער עלטער א קאמפאזיטאר

אמטמאל טרעפט זיך, אז מענשען, אויף וועלכע מען האט זיך פריהער גארנישט אומגעקוקט ווערען מיטאמאל בעריהמטע פערזענליכקייטען, וועגען וועלכע אלע רעדען. צום גרעסטען טייל קומט אזוינס פאר א דאנק א גליקליכען צופאל, וועלכער ברענגט דערצו, אז די אדער יענע פערזאן זאל מיט וואס נישט איז זיך אויסטייטען פון דער אומבעקאנטער מאסע און זיך פערוואנדלען אין א טאג-בעריהמטהייט. אמת'דיגע ווערטפולע דערגרייכונג אבער האט שטענדיג נויטיג א לאנגע צייט, ביז זי שלאגט זיך דורך, אבער דערפאר, ווען זי שלאגט זיך שוין דורך, געדויערט די בעריהמטקייט מיט א קליינער אייביגקייט מעהר, ווי די סענסאציע פון א צופעליגקייט.

פאר די לעצטע יאהרען גייען און בייטען זיך כסדר איינער נאכ'ן אנדערען טאג-בעריהמטקייטען און סעזאן-בעריהמטקייטען, פאפולערע קאמפאזיטארס, פילם-ארטיסטען, מיניסטארען און טענצערקעס. אבער אלע ווערען זיי זעהר גיך פערגעסען, אפילו העלדען פון סענסאציאנעלע פראצעסען ווערען אויך באלד נאך זייער טומלדיגען פראצעס פערגעסען און עס טרעפט זיך אפילו, אז דער עולם קעהרט זיך אום מיט'ן רוקען צו אנ'אפערן-זינגער, וועלכער איז ערשט מיט א קורצער צייט צוריק געווען דער אלגעמיינער ליבלינג, און פערגעסט אן איהם. אבער נישט געקוקט אויף אט די דורכפאלען און ענטוישונגען פון בעריהמטקייטען און פון קאריערע, רייסען זיך דאך די הונדערטער און טויזענדער און אפשר אויך די מיליאנען יונגע קינדער צו קאפשווינדלענדיגע קאריערעס.

דאס רוב דערגרייכען אט די אלע קאנדידאטען אפילו נישט צו דער ערשטער מדרגה פון דעם בערימטקייט-לייטער. אבער פונדעסטוועגען פרובען אלע מיט די לעצטע כוחות זיך דאך ארויפצודראפען.

וועגען א מענש, וואס האט טאלאנט איז דאך גארנישט דא וואס צו רעדען. דער טאלאנט צווינגט דעם בעזיצער צו קריכען אלץ העכער און העכער, און אפילו דער זשעני מוז אויך קריכען אויפ'ן לייטער פון קאריערע. ווייל אין אונזער צייט איז דער הויפט-צוועק פון לעבען נאר קאריערע. אבער אנדערע מאל — אויב אפילו זייער זעלטען — קומט דאך פאר, אז דוקא אזוינער, וואס איז לחלוטין נישט געקראכען אויפ'ן לייטער, דערגרייכט דאך דעם אויבענאן. דעמאלט שטעהען אלע זיינע ארומיגע מיט אפענע מיילער און קוקען מיט גרויס חידוש אויף דעם, ווי א מענש, וועלכער האט יאהרענלאנג אפגעלעבט אין זייער סביבה אומבעמערקט, האט מיטאמאל דערגרייכט א הויכע מדרגה.

און א משל דערצו האט איצט געגעבען ענגלאנד, דאס דאזיגע לאנד פון שטייפער טראדיציע, וועלכע איז אבער לעצטענס געווארען א לאנד פון אומבעגרעניצטע מעגליכקייטען.

די איינוואוינער פון דעם ענגלישען שטעטל דאנד חידוש'ן זיך אויף זייער מיטבירגער, דעם 65-יאהריגען גאסען-קעהרער עדווין גענדער. דער דאזיגער גאסען-קעהרער האט אויפגעטון א מערקווירדיגע זאך. ער האט פערפאסט א גאטעסדינסט. דאס איז בכלל זייער מערקווירדיג, ווייל אחוץ דעם, וואס גענדער איז א גאסען-קעהרער, האט ער גאר קיינמאל קיין מוזיק נישט געלערנט, און עס איז א רעטעניש, ווי אזא מענש איז געווען בכח אנצושרייבען א קאמפליצירטע און גרויסע מוזיקאלישע פיעסע. גענדער האט זיך שוין אפילו פריהער אויך געאיבט אין פערפאסען מוזיק. ער האט אויסגעטראכט פערשידענע מאטיווען, האט זיי בעהאלטען אין קאפ (ווייל קיין נאטען האט ער נישט געקענט), און פלעגט דאס פארזינגען אין ענגען קרייז פון זיינע נאהענטע פריינד.

און אט אזוי האט גענדער יאהרענלאנג פערפאסט לידעלעך און זיי געוויזען זיינע נאהענטע מענשען. ענדליך, האבען צווישען זיינע פריינד זיך איינגעפונען א פאר מענשען, וועלכע זענען געווען איבערצייגט, אז דער צופאל האט בעשטימט גענדערען צו דערגרייכען אין לעבען עפעס אנדערש. נישט נאר צו רייניגען גאסען, און איינער פון אט די פריינד האט איינמאל דערלאנגט דעם אלטען גאסען-קעהרער דעם טעקסט פון א גאטעס-דינסט און איהם פארגעלעגט, ער זאל פערפאסען מוזיק דערצו. אין אנהויב האט דער גאסען-קעהרער געמיינט, אז מען לאכט פון איהם, און ער האט זיך אפגעזאגט דערפון. אבער ווען דער פריינד איז צו איהם צוגעשטאנען, איז ער דאך געפאלען אונטער דעם נסיון און האט בעשלאסען צו פרובען. ער האט געארבייט אויף דעם א לאנגע צייט און ענדליך האט ער פערפאסט די מוזיק, וועלכע ער האט פערשריבען מיט זיינע אייגענע צייכענס.

ווען מען האט זיך אין שטאט דערוואוסט, אז דער אלטער גאסען-קעהרער האט דורכגעפיהרט אזא שווער שטיקעל ארבייט, האט מען זיך שטארק פעראינטערעסירט מיט דעם, און מענשען האבען אנגעהויבען צו זוכען זיין בעקאנטשאפט, ווייל דאס שמעקט דאך מיט סענסאציע.

מעהר פון אלעמען, האבען, פערשטייט זיך, זיך אינטערעסירט דערמיט די צייטונגס-קארעספאנדענטען, און אלע האבען זיי געשטעלט דעם אלטען עדווין כמעט די זעלביגע פראגע: „דורך וואס זענט איהר אינספירירט געווארען?" אבער דא איז געקומען א נייע צרה. דער קאמפאזיטאר האט נישט געוואוסט, וואס דאס בעדייט דאס ווארט „אינספירירט", און מען האט איהם דאס געמוזט אויסטייטשען. נאכדעם, ווי מען האט איהם ערקלערט, וואס דאס הייסט, האט ער געענטפערט: „דורך דעם גאסען-ליארם, בעת מיין ארבייט". די מעלאדיעס, הייסט עס, זענען איהם איינגעפאלען, בעת ער האט געקעהרט די גאסען.

די צייטונגען האבען אנגעהויבען וועגען דעם צו שרייבען און די מוזיקאלישע וועלט האט זיך פעראינטערעסירט מיט אט דעם וואונדער. א בעקאנטער דיריגענט האט אפילו אנגעבאטען דעם קאמפאזיטאר דורכצופיהרען זיין גאטעסדינסט צוזאמען מיט זיין ארקעסטער, און אויך צו טראנספאנירען די קאמפאזיציע, וועלכע איז אנגעשריבען געווארען פאר ארגעל, פאר א סימפאנישען ארקעסטער.

אזוי ארום איז דער אלטער גאסען-קעהרער איצט געווארען א בעריהמטע פערזענליכקייט. און בעריהמט געווארען איז ער נישט דורך זיין קעהרען די גאסען, נאר דורך אנ'אנדער דערשיינונג, וועגען וועלכער ער האט גאר קיינמאל נישט געחלומט.

ר. מ—ן.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, 7. יולי

5 א זייגער ווארשא. קאנצערט פון שווייצערטאל. 6,35 ווילנא. ד"ר עדווארד באי „וועגען ליטעראטור-אקאדעמיעס אין די ראמאנישע לענדער", פארלעזונג. 7,00 פויזען. נאכמיטאג-קאנצערט, 7,25 ווארשא. דאס לעבען פון די העלפאנטען. פארלעזונג פון טשעסלאוו פראנקאוויטש, 7,25 קראקאו. „דאס קינד אין דער מאדערנער פוילישער פאעזיע" יעזשי באיאנסקי, 8,05 ווארשא. „קאכאימי שען", 8,30 קאטאוויץ. אווענד-קאנצערט.

11 פארמיטאג וויען. קאנצערט פון ווינער סימפאנישען ארקעסטער, 35,12 בודאפעשט. סימפאנישער קאנצערט, 3,30 דאווענטרי. קאמעראל-קאנצערט, 4,45 דאווענטרי. פארטעפיאן-רעטשיטאל יאן שמעטערלען, 6,10 בראסלוי. קאמעראל-קאנצערט, 8,00 לאנגענבערג. „דאס פערוואונשענע שלאס", אפערעטקע פון מילעקער, 8,10 פראג. סימפאנישער קאנצערט, 8,30 מיילאנד. „דראגניצע", אפערע פון קאטאלאני, 8,05 לאנדאן. קאנצערט פון סימפאנישען ארקעסטער.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען,
פעטריקאווער 10, טעל. 31-86
נעהמט אן פון 8—9½ פריה און פון 3½—4½ נאכמ.

Dr. med. **J. BETTE**
ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקה.
פיעטריקאווער 6. טעל. 44-95.
נעהמט אן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 אווענד.

Dr. med.
GRZEGORZ ROZENBERG
ספעציאל-ארצט
פאר מאגען-, קישקע-, לעבער- און אינערליכע קראנקהייטען
GDAŃSKA 44 (דלוגא), tel. 24-44
נעהמט אן פון 11^{15} ביז 12^{30} מיטאג און פון 6 ביז 8 אין אווענד.

גאלדענע גליקען

(72 (ראמאן)

קאפיטעל ניינצעהן

דער ארעסט

א בערלאזענדיג הינטער זיך די שטאט, וואס האט זיך פרידליך אויסגערוהט אין די שטראהלען פון דער אונטערגעהענדער זון, זענען מיר ארויסגעפאהרען אויפ'ן שאסיי.

צו דער ווילע „כאליעס" איז נאך געווען א מהלך פון אנ'ערך אנדערטהאלבען מייל.

א דאנק זיינע צוויי נאכט-שפאצירען האט ביל דא גוט געקאנט יעדער פיצעל ערד.

ער האט אפגעשטעלט דעם אויטא אונטער א גרעסערער גרופע בוימער, א הונדערט שריט פון דער ווילע, און איבערגעדרייט די רעדער אויף אזא אופן, אז מ'זאל תיכף, ווי מ'וועט בעדארפען, קאנען פאהרען צוריק, און געגעבען מיר א צייכען איך זאל ארויסגעהן.

— דא איז דאס בעסטע ארט אפצושטעלען זיך, — האט ער ארויסגעשעפטשעט — דעם מאטאר וועלען מיר נישט אויסלעשען, זאל ער ארבייטען. מעגליך, אז צוריקוועגס וועלען מיר זיך שטארק דארפען איילען.

איך האב א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, אז איך בין מסכים, הייסט עס; ארויסגענומען פון אונטער דעם גרעזעס צוויי בינטלעך שטריק, און דערלאנגט ביל'ן אזא גרויסען שרייפעל-שלאס, ווי מיינער.

— מיר וועלען געהן פון דער רעכטער זייט הויז, — האט ער ארויסגעשעפטשעט — דארט גלייך וועט זיין דער געוועהנליכער אריינגאנג אינעווייניג.

— מסכים! — האב איך צוגעשאקעלט מיט'ן קאפ — לאמיר געהן דורך דארטען.

די זון איז אונטערגעגאנגען; ס'איז צוגעפאלען דער אווענד, און אונטער דער שוץ פון די שאטענדיגע בוימער האבען מיר זיך געקאנט פיהלען פולשטענדיג זיכער.

פון דער ווילע-זייט האט מען אונז לחלוטין נישט געקאנט בעמערקען.

איך מיט ביל'ן האבען אבער נישט בחנם פערבראכט עטליכע יאהר אין די דרום-אמעריקאנישע וועלדער און פעלדער.

מיר האבען זיך דעריבער גערוקט אונבעשרעקטהייט, און אזוי שטיל, אז אפילו די פייגעלעך, וואס האבען געהאפסט אויף דער ערד און אויף די צווייגען, האבען נישט בעמערקט אונזער אנוועזענהייט.

אין עטליכע מינוט שפעטער האבען מיר זיך שוין בשלום צוגעקראגען צום פארקאן, וואס האט אפגעטיילט דעם הויף פון דער ווילע פונ'ם וואלד.

דא האבען מיר זיך צוגעטוליעט צו דער ערד, און א לענגערע ווייל בעטראכט דאס הויז דורך די שפארעס אינ'ם פארקאן.

ביל האט מיך א ציה געטון ביים ארבעל און איינגערוימט:

— הערט נאר, דזשעק, איך וועל אריינקריכען דער ערשטער, און א קוק טון, וואו מ'האלט דארט אין דער וועלט. איהר זשע פערבלייבט דא, און שיצט מיך מיט אייער רעוואלווער. איהר שיסט דאך בעסער פון מיר.

אזא כלל איז שוין געווען ביי ביל'ן: נעהמען תמיד אויף זיך דאס געפעהרליכסטע.

אויף פלפול'ן זיך איז אבער נישט געווען קיין צייט.

— מילא, גייט! האב איך ארויסגעשעפטשעט

— און גיט מיר א צייכען, ווען איך האב אייך נאכצוגעהן.

ער איז שטיל אפגעקראכען אין דער זייט פון דעם בוים, וועלכענס צווייגען עס זענען אריבערגעהאנגען איבער'ן פארקאן.

איך האב פון איהם אנ'אויג נישט אראפגעלאזט, דריקענדיג דאס הענטעל פונ'ם רעוואלווער.

אין דער ווילע „כאליעס" האט גיך נישט געלאזט מערקען קיין שום סימן פון לעבען:

אין אלע פיער פענסטער, וואס זענען ארויס אין אונזער זייט — סיי אויפ'ן ערשטען שטאק, סיי אונטען — איז געווען פינסטער, און אויך וויפיל איך האב עס געקאנט בעמערקען, זענען די לאדען דארט געווען צוגעמאכט.

ביל איז פערשוואונדען געווארען פון די אויגען.

א מינוט פינף האט געדויערט מיין געשפאנטע אויפמערקזאמקייט.

איטליכע ווייל — האב איך גערעכענט — קאנען זיך בעווייזען די מעטיסען — אין די פענסטער, אדער אין דער טיר.

וואס ווייטער איז געווארען אלץ פינסטערער, און אכטונג געבען אויפ'ן הויז דורך דער שפארע אין פארקאן איז געווארען אלץ שווערער און שווערער.

פלוצים האט זיך פון דער זייט פון הויז דערהערט א קוים-הערבארער געשריי פון א נאכט-פייגעל.

איך האב אריינגערוקט דעם רעוואלווער אין טאש, און זיך געלאזט פויזען אויף דער ערד מיט ביל'ס וועג.

ער איז געלעגען ביי דער וואנד פון הויז א נישט-געזעהענער אויף דער גרויער ערד.

— אלץ איז אין ארדנונג! — האט ער מיר איינגערוימט — דאס פענסטער איז נישט צוגעמאכט. ס'איז פון עפעס א קאמער. נו, קריכען מיר...

ווי א פאנטערע האט ער זיך אריבערגעקוילערט איבער'ן פענסטער.

איך האב איהם נאכגעטון, קלעמענדיג אין דער לינקער האנד דעם שרייפעל-שלאס.

מיר זענען געבליבען א ווייל ווארטען אומבעוועגליך פערגליווערט.

מיט איינגעהאלטענעם אטעם האבען מיר זיך צוגעהערט צום ארום און ארום.

אין הויז איז געווען שטיל.

קוים אנריהרענדיג מיט די פיס די פאדלאגע, זענען מיר צוגעגאנגען צו דער טיר.

די אויגען אונזערע האבען זיך דערווייל צוגעוואוינט צו דער פינסטערניש, און אנטאפענדיג די קליאמקע פון דער טיר, האב איך דערפיהלט, אז דער וועג ווייטער איז פריי.

— איהר זענט גרייט, ביל? — האב איך א שעפטשע געטון, צוגרייטענדיג דעם רעוואלווער.

— מיר געהען! — איז געווען זיין שטילער ענטפער.

איך האב געעפענט די טיר, און אריבערגעגאנגען דעם שוועל.

מיר זענען אריין אין א לאנגען שמאלען קארידאר, וואס איז געווען קנאפ בעלויכטען דורך א גאז-רעהרעל ביי דער טיר פון דעם צווייטען סוף אויס.

ארום איז געווען א שטילקייט, ווי אין א קבר, אויב מ'זאל נישט נעהמען אין אכט דאס קלאפען פון א זייגער אין א שכני'שען צימער.

אנשטרענגענדיג דאס געהער, און זייענדיג גרייט צו רעאגירען ביי דער קלענסטער געפאהר, האבען מיר זיך געלאזט געהן ווייטער.

ביל האט אפילו געהאט חשק צו פערמאכען הינטער זיך די טיר, אבער איך האב איהם מיט א צייכען געוויזען, ער זאל עס נישט טון.

בשלום זענען מיר אנגעקומען צום צווייטען עק קארידאר, וואו עס האט געברענט דאס גאז-רעהרעל.

מיט דער לינקער האנד האב איך אנגענומען די קליאמקע, פון דער טיר, און זי א ציה געטון, זייענדיג גרייט תיכף אויסצושיסען...

(פארטזעצונג קומט).

פונוואַנען נעהמט זיך די פלאַג?

בעריהמטער דייטשער שרייבער וועגען אַנטיסעמיטיזם *)

די פעלקער פון אונזער קולטור־וועלט, וואָס גלויבען פעסט און זיכער אין זייער קיום און אין זייער השפּעה, זענען נישט אַנטיסעמיטיש.

דער אַנטיסעמיטיזם הויבט זיך אָן דאָרטען, וואו מען איז נאָך נישט גענוג איינגעוואוינט אין׳ם גערינגען און אין דערפאָלג, און וואו מען בעטראַכט נאָך די פראַגע וועגען דער אייגענער עקזיסטענץ, ווי אַ פּראָבלעם.

דאָרטען, וואו אַ פאָלק איז פערשקלאַפט, ווערט ער גאָר ווילד.

אין מעהר אָדער ווייניגער פונאַנדערגעאַרטעלטע און שעדליכע פאָרמעס ענטפּלעקט ער זיך נאָך נאַציאָנאַלע אָדער פּאָליטישע בעפרייאונגען, וועלכע זענען פאָרגעקומען ריין־אויסערליך, אָבער אינערליך האָט מען זיי נאָך נישט דורכגעקאָכט.

אין די אויגען פון דעם אַנטיסעמיט איז דער יוד אַ כיטרער און מעכטיגער קעמפער פאַר דער עקזיסטענץ. יעדער איינער, וואָס עס האָט נאָר דערפאָלג אין לעבען, איז ביי איהם אין די אויגען אַ יוד. דעם אַנטיסעמיט אָבער דאַרף מען נישט שטעלען די פראַגע, וואָס ער וויל דערגרייכען אין לעבען: אין דעם גרעסטען טייל פאַלען איז זיין צוועק צו דער גרייכען דאָסזעלביגע, וואָס דער יוד דערגרייכט, נאָר ער מעג און דער יוד טאָר נישט. דערביי מאַכט ער צו זיינע אויגען אויף דעם אַנטייל פון ידען אין דעם גייסטיגען לעבען — און אין דעם ליגט טאַקע דער סוד פון די יודישע דערפאָלגען.

דער אַנטיסעמיט וואָלט געוועזן פעהיגער, צו קאָנקורירען, ווען ער וואָלט נישט אַרויסגעוויזען אַ ביטול צו יענע טעטיגקייטען, וואָס ברענגען נישט תיכף איין מאַטעריעלע ווערטען. ער וויל, זיין אַרבייט זאָל זיך איהם באַלד אויפ׳ן אָרט בעצאָהלען. ווען דער אַנטיסעמיט וועלט זיך אויסגעלערענט קלערען, וואָלטען זיך פאַר איהם אויפגעדעקט פערשידענע צוזאַמענהאַנגען, ווי למשל די איבענגעבראַכטע, דעמאָלט וואָלט ער אויך, צוזאַמען מיט די יודען פון זיין לאַנד, צוגעשטאַנען צו דעם רענקענדיגען קולטורעלען וועלט־כלל.

ווען ער וואָלט זיך אויסגעלערענט טראַכטען, וואָלט שוין פאַר איהם דער געדאַנק וועגען זיין פאָלק מעהר נישט געווען קיין מקור פון אויפגערייצטקייט, פון אָנגעצויגענקייט. ער וואָלט געווען בעסערער און גלייכצייטיג שטאַרקער. ער וועט זיך מעהר נישט גוירערען פאַר דער וועלט, ער וועט זיך מעהר נישט זוכען צו פערמעסטען מיט די יודען, ער וועט זיך מעהר נישט נויטיגען אין שנאה, כדי צו האָבען די מעגליכקייט צו לעבען. ער וואָלט געווען גליקליכער.

די זעלבסטבעוואוסטע פעלקער פון אונזער קולטור־וועלט זענען די איטאַליענער און די אַמעריקאַנער.

דאָס רוסישע פאָלק איז אַ פאָלק פון הכנעה, אַ פאָלק, וואָס פערשטעהט צו ופערוואַנדלען אָט די הכנעה־געפיהלען אין ד יהעכסטע קינסטלערישע איבערלעבענישען. ראָסטאָיעווסקי איז געווען אַן אַנטיסעמיט מיט׳ן גאַנצען האַרצען. אָבער ער האָט פערשטאַנען אָט די הכנעה־איבערלעבענישען פון זיין אַנטיסעמיטיזם צ ודערפיהרען צ ודער העכסטער פּאָעטישער מדרגה. פון זיין ליטעראַרישער ירושה דערוויסען מיר זיך, אַז ער האָט זיך לעצטענס גענומען פיהרען מיט אַ פּוילישען יודען אַ סיסטעמאַטישע דיסקוסיע אין בריף וועגען אַנטיסעמיטיזם און אין דער דיסקוסיע האָט ראָסטאָיעווסקי פערשפּילט.

אין פראַנקרייך האָט דער אַנטיסעמיטיזם דערגרייכט די העכסטע מדרגה נאָך דער שווערער מפּלה פון יאָהר 1870. די גאַנצע דרייפוס־געשיכטע וואָלט נישט פאָרגעקומען, ווען די דייטש־פראַנצויזישע מלחמה וואָלט געהאַט אַן אַנדער סוף.

איצט, איז אין פראַנקרייך מיט׳ן נצחון איבער דייטשלאַנד אינגאַנצען פערענטפערט זגעוואָרען די פראַגע וועגען אַנטיסעמיטיזם: מיט׳ן אויסנאָהם פון נישטיגע יודען־פיינדליכע מאַניפעסטאַציעס מצד די ראָיאַליסטען, איז דאָרטען קיין אַנטיסעמיטיזם מעהר נישטאָ.

איז דען אין דייטשלאַנד ביז 1914 געווען אַן אַנטיסעמיטישע בעוועגונג?

געוויס, אָבער נאָר אַ האַלב־ליטעראַרישע, וועלכע האָט זיך פראַקטיש קיינמאָל נישט אַרויסגעוויזען.

דער גענאַלער יוד באַלין, איז געווען דער פריינד פונ׳ם דייטשען קייזער, יודען זענען דאָס רוב געווען פיהרער אין דער דייטשער ליטעראַטור. די יודען האָבען זיך זעהר גוט געפיהלט אין דייטשלאַנד, זענען געווען פּאַטריאָטיש, זענען אַריין אין מלחמה מיט דערזעלביגער זעלבסטפערשטענדליכקייט ווי די דייטשען. ערשט נאָכ׳ן גרויסען חורבן פון דייטשלאַנד האָבען אין פערשידענע ערטער אויפגעפלאַקערט שייטער־הויפענס פון פּאָגראָמען.

*) פון היינריך מאַנס בוך: „זיבען יאָהר געראַנקען־כראָניק".

אויסערגעוועהנליכער קינסטלערישער ערפאָלג פונ׳ם לאָדזער „אַרט"

(אַ בריף פון קראָקאָ)

שוין העכער אַ חודש צייט, ווי דער לאָדזער קונסט־טעאַטער „אַרט" האָט זיך געלאָזט אין וועג אַריין — אין זיין ערשטען טורנע איבער אַ רייהע גרעסערע און קלענערע שטעט פון לאַנד.

דער „אַרט" איז אַרויסגעפאָהרען אין זיין פולען צוזאַמענשטעל מיט אַ זעהר גרויסען באַגאַזש פון דעקאָראַציעס, קאָסטיומען, און רעקוויזיטען, און ווי עס איז געווען צו דערוואַרטען, פייערט ער אין וועג אמת׳ע טריומפען, ווערענדיג בעוואונדערט אי ןיעדער שטאָט און שטעטעל. די בעגייסטערונג מיט איהם איז פאַקטיש ער אין לשער.

אַ בעזונדערען ערפאָלג האָט דער „אַרט" געהאַט אין קראָקאָ, אין דער שטאָט פוי דער עלטסטער קולטור אין פּוילען, וואו עס איז איהם געמאַכט געוואָרען אַ פייערליכער קבלת־פּנים, און ביידע פּרעמיערעס (דאָ זענען געוויזען געוואָרען צוויי פּראָגראַמען) זענען אויפגענומען געוואָרען מיט אָוואַציעס.

די היגע פּרעסע האָט זעהר פיל פלאַץ אָנגעגעבען פאַר אייער יונגסטער קולטור־דערגרייכונג, דעם „אַרט", און אָט וואָס עס שרייבט אין „נאָווי דזשענניק" דער בעקאַנטער ליטעראַטור־ און טעאַטער־קריטיקער, ד״ר מ. קאַנפער:

„דער „אַרט" איז בלי ספק אַן אויסערגעוועהנליך־אינטערעסאַנטער, פאַסצינירענדער, נשמה־פערכאַפּענדער עקספּערימענט. אין איהם דאָמינירט די גראָטעסקע, אַלס אַ בעזונדער געענדערטע פאָרם פון דער ווירקליכקייט, און אויב ער לאָזט אַרויף דעם רעאַליזם אויף דער ביהנע, גיט ער אונז זיין סטיליזאַציע. דער דורכשניטליכער צושויער פערשטעהט נישט אַלעס ווייל בראָדערזאָן מיידט אויס כלי׳ ערליי פלאַכקייטען און באַנאַליטעטען. „דער צושויער איז נישט מחויב צו פערשטעהן; ער דאַרף נאָר דערפיהלען אַ גייע שנקייט, דאָס וואָס רופט זיך „תפארת" און וואָס ס׳לאָזט זיך נישט לייכט פערשטיין. בראָדערזאָן דערלאַנגט אָבער נישט דעם צושויער מיט אַ האַק איבער׳ן קאָפּ, נאָר ער עפענט איהם אויף אויג און אויער, נעהמט איהם פאַר דער האַנד און פיהרט איהם פאַמעליך אין די וועגען פון שיינקייט. און דער צושויער לאָזט זיך גערן פיהרען, ווייל דאָס לידעל איז אַ קורץ, מלא חן פערכישופט, ווייסט אַז ער האָט געזעהן שיינס, הגם ער האָט די שיינקייט נישט געקאָנט אָנרופען.

דער „אַרט" שטיצט זיך נישט אויף סטאַרען, און ריטם, איז דער צושויער טאַקע טיף געריהרט ווייל דער סיסטעם פון שפּילען איז אַן אַנסאַמבל־מעסיגער, ווייל איטליכער פּרט איז איינגעשפּאַנט אין דער ריגסט פון גאַנצען.

און דער גאַנצקייט דינען בשלימות דער דיכטער, דער אַקטיאָר, דער מאַלער, און דער מוזיקער

דער ריכטער פון „אַרט" איז בראָדערזאָן — דער מחבר פון וואונדערבאַרע לייכטע, ווי אַ חלום פלאַטערנדיגע און ווי טרוימען ווירקענדע פּיעסען — אמת׳ע אַנטיקלעך.

זעלבסטפערשטענדליך, אַז ביי אַזאַ סיסטעם פון קאָלעקטיווער אַרבייט, רוקען זיך נישט אַרויס די אַקטיאָרען אויפ׳ן ערשטען פּלאַן. און פונדעסטוועגען קריצען זיך אונז איין אין זכרון די סילועטקעס פון דער בעצויבערענדער שינע־מרים, און פון די ה״ה גאָלדשטיין און רזשיגאַן.

עס מוזען אויך דערמאָנט ווערען זיסעלע גירל, וועלכע איז מלא חן, די לעבעדיגע, ווי קוועקזילבער פרל. פּעטערמאַן, און ד יגוטע כאַראַקטער־אַקטריסע איז פרל. זילבערמאַן, זעהר אויסגעצייכענטער ה׳ פּולאַווער, דער מיסטעריעזער טעמפּעראַמענטפולער ה׳ שומאַכער, דער פיינער כאַראַקטעריסטישער אַקטיאָר ה׳ רייכגלאַס, ווי אויך דער לעבעדיגער, וויציגער קאָנפעראַנסיע ה׳עלבוים.

דער דעקאָראַטיווער זייט ווירמענען זייער אויפמערקזאַמקייט פרל. רינה מאַטוס און ש. בלום. זייערע דעקאָראַציעס שטעלען מיט זיך פאָר אַ פּלאַסטישען אויסדרוק פון גרויסען פערנעהם. ש. אַרקע עקספּרעסיע און איינפאַל, געבויט אי הערליך, אי עקאָנאָמיש.

די מוזיק פון קאָמפּאָזיטאָר דוד בייגעלמאַן ענטהאַלט אין זיך פיל מתיקות עלאַסטישקייט, און מיטרייסענדע טעמפּאָ, אין יעדער פּרט פיהלט זיך די אומגעוועהנליכע געשיקטקייט פון דעם דיריגענט, וועלכער האַלט אין זיין האַנד כמעט די גאַנצע פאָרשטעלונג און גיט איהר צו דעם געהעריגען טאָן און טעמפּאָ".

ער כאַן — די מיינונג פון ד״ר קאַנפער, מיט וועלכענס וואָגיגע ווערטער מען רעכענט זיך ווי נאָר שטאַרק, און וועלכער קאָן נישט נאָר גוט זאָגען, נאָר אויך זאָ ומען בעדאַרף אויך גוט אַריינזאָגען, אַז מ׳זאָל פערזאָגען אַ צעהנטען...

דער „אַרט" אָבער האָט גושא־חן געווען נישט־נאָר ביים ערנסטען און שטרענגען מבין נאָר, ער האָט ממש בעזיגט ד יהערצער פון רוב מוזין ובנין, און מען צאַצקעט זיך מיט איהם ביי אונז ממש, ווי מיט אַן אבן־טוב.

מען מאַכט פייערליכע אויפנאַהמעס, באַנקעטען — הלואי ביי אייך געזאָגט — און עס בענקט זיך שוין נאָך דער יונגער פריילעכער קינסטלער־קאַפּעליע, וואָס קלייבט זיך שוין אַהיים...

א. קראַקעווער

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייט, און מענער־שוואַכע צנאַליען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראַלאָגישע און נערווען־קראַנקהייטען. קוואַרץ־לאַמפּ. עלעקטרישער הייל־קאַבינעט קאָסמעטיק.

— טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָווענד. — און 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 8 נאָכמ. נעמט־אָן אַ פרוי־דאָקטאָר נור קינדער און פרויען זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.

— בעזונדער וואַרטע־ציממער פאַר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

ווי אזוי דאָקטוירים האָבען מיך געהיילט

(לאַכעדייקע)

מיין דאָקטאָר האָט מיך לאַנג און פון אַלע זייטען אונטערזוכט. צום סוף האָט ער געזאָגט:

— געהט אַהיים. ס׳איז אייך גאָרנישט.

— אָבער טאַקי גאָ־אָ־ר־נישט? — האָב איך געפרעגט.

אַ לייכט שמייכעלע האָט זיך אַ גליטש געטון ביי איהם אויפ׳ן פּנים. און ער האָט געענטפערט:

— גאָ־אָ־ר־נשיט.

דאָס שמייכעלע איז מיר עפּעס נישט געפעלען, איך בין דעמאָלט, פערשטעהט איהר מיך, געווען זעהר יונג, און גאָר נאַיוו. און כ׳האָב נאָך געהאַט אַ פּאָר גילדען, דערפאַר מסתמא, האָב איך געפרעגט:

— ס׳איז מיר טאַקע אַבסאָלוט גאָרנישט?

מיין דאָקטאָר האָט זיך פערטראַכט.

— מילא — האָט ער ענדליך געזאָגט — אויב איהר ווילט שטאַרק וויסען דעם אמת, געפעלען מיר נישט אייער ציין.

ווען עמיצער אַנדערש זאָל מיר, אַ שטיינער זאָגען, אַז איהם געפעלען נישט מיינע ציין, וואָלט איך איהם, פערשטעהט זיך, געראַטען נישט צו לאָזען זיי בייסען פון מיר. פון מיין דאָקטאָר, האָט דאָס מיך געשאָקען.

— דאָס, דענקט איהר, — האָב איך געפרעגט — איז דער־מעהר מיט מיינע ציין?

— דערווייל — האָט ער געזאָגט — איז מיט זיי נאָר נישט. מ׳קען אָבער קיינמאָל נישט וויסען, וואָס ציין וועלען טון ווייטער. זעהר אַנ׳איידעלע זאַך, ציין, פאָלגט מיך, געהט אַריין צו אַ דענטיסט און ער זאָל מיך אַ פרעג טון.

לאָזט זיך אונטערזוכען פון איהם, און זאָגט איהם, כ׳האָב, פערשטעהט זיך, גלייך אָנגעהויבען געהן צו דענטיסטען. צוויי יאָהר צייט בין איך צו זיי אָפּגעגאַנגען יעדער איינער פון זיי האָט ביי מיר ענטדעקט עפּעס אַנדערש — איינער אין די דזשאָנסלעס, אַ צווייטער אין די ציין גופא, די אונטערשטע שורה איז געווען, אַז אי דהאָב אויסגעפיהרט מיינס: כ׳בין ברוך השם רואינירט געוואָרען, צום סוף פון די צוויי יאָהר האָב איך געהאַט אי זבאַנק מיט אַ פּאָר הונדערט גילדען ווייניגער, און אין מויל — אַ זעקס־זיבען ציין ווייניגער.

מ׳האָט מיר געהאַלטען אין איין רייסען ציין, ביי יעדען צאָהן פלעג איך מאַכען אַ געוואַלד.

— סטייטש, ס׳איז דאָך נאָך גאָר אַ גוטער צאָהן!

דער דענטיסט פלעגט מיט מיר איינשטימען.

— יאָ, פלעגט ער זאָגען — איהר זענט גערעכט. דער צאָהן, אַן־און־פאַר זיך, איז נאָך גאָר אַ גוטער צאָהן.

— טאָ, פאַרוואָס־זשע קומט איהם, מ׳זאָל איהם רייסען?

— דאָס — פלעגט מיר ענטפערען דער דענטיסט — וועט איהר פרעגען ביי אייער דאָקטאָר. ער ווייסט שוין פאַרוואָס.

דער דאָקטאָר האָט געטענה׳ט פּונקט ריזעלבע רייד, אָבער פאַר־וואָס מ׳האָט מיר געריסען דעם צאָהן, האָט ער נישט געוואָלט אויסזאָגען.

— דאָס — פלעגט ער מיר ענטפערען — וועט איהר פרעגען ביי אייער דענטיסט. ער ווייסט שוין פאַרוואָס.

אַזאַ מין ערפאַהרונג, וואָלט שוין, דוכט זיך, געראַטען זיין גענוג פאַר איין מענשען, אַ מענש, האָט אָבער אַ קורצען זכרון.

מיט צוויי יאָהר שפּעטער בין איך ווידער געווען ביי מיין דאָקטאָר, ס׳האָט מיר, מאָלט אייך, גאָר נישט געפעהלט, און קיין זאַך נישט וועה געטון. איך בין צו איהם אַריין „גלאַט אַזוי".

ער האָט מיך ווידער לאַנג און פון אַלע זייטען אונטערזוכט און ווידער אַמאָל געזאָגט, אַז איך בין „וואַזשנע".

— אָבער טאַקע, וואָס מ׳רופט איינגאַנצען „וואַזשנע"? — האָב איך געפרעגט.

אַ לייכט שמייכעלע (פּונקט ווי מיט צוויי יאָהר פריהער) האָט זיך אַ גליטש געטון איבער זיין פּנים און ער האָט געזאָגט:

— יאָ. פּולקום וואַזשנע. איהר האָט גאָרנישט וואָס צו זאָרגען זיך.

זיין שמייכעלע איז מיר ווידער אַמאָל נישט געפעלען.

— פאַרוואָס — האָב אי דגעפרעגט — זאָגט איהר מיר נישט, אַז איך בין אַבסאָלוט וואַזשנע?

ער האָט זיך פערטראַכט.

— ווייל דאָס — האָט ער ענדליך געזאָגט — זענט איהר נישט.

— וואָס אַ שטיינער איז מיט מיר דער מעהר?

— אייער שלעפּ־קישקע געפעלט מיר נישט.

— וואָס עפּעס דאַרף אַ שלעפּ־קישקע געפעלען?

— איהר׳ט דאָס נישט פערשטעהן.

מיין צווייטע פראַגע איז, פערשטעהט זיך, געווען:

— וואָס־זשע זאָל איך טון וועגען העם?

— לאָזען זי אויסשניידען — האָט ער מיר געראָטען.

איך האָב געוואָלט וויסען, צי די שלעפּ־קישקע איז עפּיס נישט מיט אַלעמען; צי זי איז, טשאַסעם, אָנגעגריפען. מיין דאָקטאָר האָט מיר פערזיכערט, אַז דאָס איז זי נישט.

— טאָ פאַרוואָס־זשע קומט איהר, מ׳זאָל זי שניידען?

— ווייל מ׳קאָן — האָט ער מיר געענטפערט — קיינמאָל נישט וויסען, וואָס אַ שלעפּ־קישקע וועט טון שפּעטער. זעהר אַנ׳איידעלע זאַך, אַ שלעפּ־קישקע. אַלע צרות נעהמען זיך פון איהר.

און אַז איך האָב ווידער גענומען שטעלען פראַגען, האָט ער זיך נאָך גוט אָנגעבייזערט אויף מיר, מיין דאָקטאָר, און אַ פרעג געטון:

— זאָגט מיר, איך בעט אייך, צו וואָס דאַרפט איהר זיי?

כ׳האָב נישט געוואוסט און צו וואָס איך דאַרף דאָס וואָס צו ענטפערען, טאַקע, צו וואָס דאַרף אַ מענש האָבען אַ פאַסקודנע קישקע?

הכלל, וואָס טויגען דאָ די לאַנגע רייד? — מען האָט מיר אויסגעשניטען די קישקע.

פון דעמאָלט אָן איז כמעט נישט אַוועק אַ יאָהר, אַז מ׳זאָל ביי מיר עפּעס נישט אויסשניידען, אָדער אַרויסנעהמען. נאָך דער שלעפּ־קישקע האָט מען ביי מיר אויסגעשניטען אַן אַנדער שטיקעל קישקע.

דערהערט, אַז מ׳נעהמט מיר שניידען אַ דייע קישקע, האָב איך, פערשטעהט זיך, געמאַכט אַ געוואַלד.

— כ׳וועל נישט לאָזען! — האָב איך געשריען.

— האָט מיר מיין דאָקטאָר ווידעראַמאָל געפרעגט דיזעלבע פראַגע:

— וואָס הייסט, איהר׳ט נישט לאָזען? וואָס דאַרפט איהר דאָס שטיקעל קישקע? עס פעהלט אייך צו פּרנסה? איהר ווייסט ויפיל אַ־שין קישקע אַ מענש האָט?

איך האָב געוואוסט און צו וואָס איך דאַרף האָבען גראַדע אָט־דאָס שטיקעל קישקע, האָב איך אויך נישט געוואוסט.

וואָס דער סוף איז געווען, פערשטעהט איהר שוין מסתמא.

וואָס־זשע װיל איך דערמיט איבערברענגען?

אַז וואָס: אַז אַ דאָקטאָר זאָגט אַ מענשען: „איהר זענט וואַשנע", זאָל דער מענש נישט פרעגען קיין שום, בעצאָהלען וויפיל מען הייסט איהם, געהן אַהיים, אָפּבענשען גומל, און — פערגעסען. איך האָב אַזוי נישט געטון; איך האָב געפרעגט, געפאָרשט, געבעטען זיך, האָט מיר דער אויבערשטער געהאָלפען. און איך האָב זיך איינגעבעטען.

איצט פרעג איך שוין נישט מעהר און בעט נישט, איצט איז שוין אָבער צו שפּעט.

איצט איז שוין ביי מיר מעהר נישט געבליבען וואָס אויסצושניידען.

יוסף מאַרשעליק.

נאציאנאליזאציע פון די באהנען

פאדערן די ענגלישע באהן-ארבייטער

לאנדאן, 5 (ספ.טעל.) די יעהרליכע קאנפערענץ פון די ענגלישע באהן-ארבייטער פערבאנדען אין סוטהעמפטאן האט זיך איינשטימיג ארויסגעזאגט פאר דער נאציאנאליזאציע פון דעם באהן, וועג און לופט-טראנספארט, אלס איין גאנצעס.

גלייכצייטיג האט די קאנפערענץ בעשלאסען צו פאדערן דאס אבשאפען פון דער רעדוקציע פון די 2 און א האלבען פראצענט, וואס איז חל פון פערגאנגענעם יאהר.

מען זעהט אויך פאר קאנפליקטען מיט די טראנספארט ארבייטער צוליב דעם צו פערקלענערן די ארבייטס שעהן.

פערמשפט 3 אראבער פאר פעלשען באנקנאטען

ירושלים, 6 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דריי אראבער וועלכע האבען געפעלשט 100 פונטיגע באנקנאטען זענען פערמשפט געווארען אויף 3 יאהר טורמע.

דעלעגאציע פון דאנציגער סענאט אפגעפאהרן קיין סאוו.-רוסלאנד

דאנציג, 6. (ספ. טעל.) היינט איז קיין סאוויעט-רוסלאנד ארויסגעפאהרען א דעלעגאציע פון דאנציגער סענאט מיט דעם פרעזעס פון דאנציגער סענאט ד״ר סאהם אין דער שפיץ.

די דעלעגאציע איז ארויסגעפאהרען לויט דער איינלאדונג פון דער סאוויעטישער רעגירונג. די דאנציגער צייטונגען בעטאנען, אז עס האנדעלט זיך דא וועגען א אפיציעלער וויזיט, און אז אין דער דאזיגער פראגע האט פערמיטעלט דער גענעראל-קאנסול פון דאנציג ד״ר קאלינא, ווי אויך פון פארשטעהער פון דער סאוויעטישער האנדעלס-מיסיע איןווארשא. דער ציל פון וויזיט איז צו פערבינדען האנדעלס-בעציהונגען מיט סאוויעט-רוסלאנד.

ענדגילטיגער רעזולטאט פון די קאנגרעס-וואהלען

ווארשא, (ספ.) די הויפט וואהל קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט דעם ענדגילטיגען רעזולטאט פון די וואהלען צום 16-טען ציוניסטישען קאנגרעס און די צאהל מאנדאטען פון יעדער ליסטע. דער רעזולטאט איז פאלגענדער:

אין ווארשאווער וואהל-קרייז זענען געווארען אבגעגעבען 9400 שטימען.

ליסטע נומער 1 — 1906 שטימען און 1 מאנדאט.

נומער 2 — 1532 שטימען און 1 מאנדאט;
נומער 3 — 3149 שטימען און 3 מאנדאטען;
נום. 4 — 917 שטימען קיין איין מאנדאט;
נומער 5 — 1168 שטימען און 1 מאנדאט;
נום׳ 6 758 שטימען קיין איין מאנדאט;

לאדזער וואהל-קרייז 9460 שטימען;
1 — 1600 — 1 מאנדאט;
2 — 1279 — 1 מאנדאט;
3 — 3936 — 3 מאנדאטען;
4 — 393 — 0 מאנדאט.;
5 — 1382 — 1 מאנדאט;
6 — 870 — 0 מאנד.;

וואהלין-פאלעסיען — 9272 שטימען.
1 — 855 — 0 מאנד.;
2 — 1894 — 1 מאנדאט;
3 1628 — 1 מאנדאט;
4 — 932 — 0 מאנד;
5 — 2164 — 1 מאנדאט;
6 — 1799 — 1 מאנדאט;

לובלין-קעלץ — 12167 שטימען:
1 — 2062 — 1 מאנדאט;
2 — 1244 — 1 מאנדאט;
3 — 4885 — 3 מאנדאטען;
4 — 1022 — 0 מאנד.
5 — 1682 1 מאנד.
6 — 1272 — 1 מאנד.

ביאליסטאקער וואהל-קרייז — 5433 שטימען:
1 — 892 — 0 מאנד.
2 1153 — 1 מאנד.
3 — 2406 — 2 מאנד.
4 — 956 — 0 מאנד.
5 — 1431 — 1 מאנד.
6 — 1595 — 1 מאנד.

דער אלגעמיינער רעזולטאט איז פאלגענדער:
מזרחי — 13 מאנדאטען.
עת לבנות — 5 מאנדאטען;
התאחדות — 6 מאנדאטען;
על המשמר — 3 מאנדאטען.
פועלי ציון — 3 מאנדאטען.

די ים-המלח-קאנצעסיע

ירושלים (י.ט.א) אינזש. נאוואמיעיסקי האט ערקלערט די פארשטעהער פון דער אראבישער פרעסע, אז די ארבייטען ביים אויספיהרען די ים-המלח-קאנצעסיע וועלען זיך אנהויבען דעם 1 נאוועמבער ה. י. די נישט-קוואליפיצירטע ארבייטער וועלען גענומען ווערען אויסשליסליך פון צווישען דער איינגעבוירענער בעפעלקערונג.

ארבישע ארבייטער-פארטיי אין ארץ-ישראל

יפו, (י.ט.א.) ד״ר קאליל אבו-על-אפיע, געוו. סעקרעטאר פון אראבישען סטודענטען-פערבאנד אין זשענעווע ארגאניזירט איצט אין יפו אן אראבישע ארבייטער-פארטיי, וואס זאל בעשטרעבען צו שטארקען די עקאנאמישע און קולטורעלע פאזיציע פון די אראבישע ארבייטער אין ארץ-ישראל.

פוילישער גענעראל-קאנסול איז ירושלים געקומען אויף דער פוזנער אויסשטעלונג

ווארשא, 6 (טעל. פון אונזער קארעספ.) אויפ׳ן וועג פון ירושלים קיין פוזען האט זיך דא אפגעשטעלט דער פוילישער גענעראל-קאנסול אין ירושלים. ווי ער גיט איבער קלויבען זיך אויף דער פוזנער אויסשטעלונג פיל איינוואוינער פון ארץ-ישראל.

געשטארבען מחבר פון ערשטען יודישן לערנבוך פון געאמעטריע

פאריז, (י.ט.א.) דא איז אין עלטער פון 45 יאהר געשטארבען משה מערקער, דער מחבר פון דעם ערשטען געאמעטרישען לערנבוך אין יודיש. דער פערשטארבענער איז א געבוירענער פון מלאווע. משה מערקער איז געווען געשעצט אלס אויסגעצייכענטער מאטעמאטיקער.

א פעראייניגונג צווישען רעכטע און לינקע אוקראינישע פארטייען

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דא איז דערהאלטען געווארען א סענסאציאנעלע ידיעה אז צווישען די אוקראינישע פארטייען אונדא (רעכטע נאציאנאליסטען) ראדיקאלע סאציאליסטען (רעכטע סאציאליסטען) און רעכטען „סעלראב״ (עקסט לינקע פארטיי) ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען פעראייניגען זיך.

צופרידענהייט

גיט גייסטיגע גלייכגעוויכט און ווירקט ווי אויפמונטערנדער ווין. צופרידענהייט דאס איז דער ציל, צו וועלכער מיר שטרעבען צו אלע אונזערע מעשים און טאטען, דער יסוד פון דער צופרידענהייט איז דאס פיזישע געזונד און געזונדע נערווען. אן עלאסטישער גאנג אויף גומי-זוילען „בערסאן״ גיט א פיזישע בעפרידיגונג און דערהאלט די געזונדע נערווען.

ווער עס טראגט „בערסאן״ ווייס נאר פון פיזישער און גייסטיגער פרישקייט און איז רוהיג און זוניג געשטימט.

און איהר?

די פויליש-דייטשע האנדעלס אינטערהאנדלונגען זאלען ווידער בעניית ווערען

בערלין, 6 (ספ. טעל.) די היגע פרעסע האט פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אין וועלכען ס׳ווערט אנגעזאגט, אז נאכ׳ן צוריקקומען פון דייטשען געזאנדטען ראושער קיין ווארשא זאלען זיך אנהויבען די פויליש-דייטשע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען.

די טעג זאל דורך איהם ווידער אנגעקניפט ווערען א קאנטאקט מיט די פוילישע פערטרעטער.

די ענגלישע וואהל-ארדינאציע וועט רעפארמירט ווערען

לאנדאן, 6 (ספ. טעל.) די 3 ענגלישע פארטיי-פיהרער מאקדאנאלד, באלדווין און לאיד דזשארזש האבען אויף א געמיינזאמער קאנפערענץ בעטראכט די פראגע וועגען דער וואהל-רעפארם.

סאוויעטישער פלאט אויפ׳ן באלטישען ים

ריגא, 6 (אטע) דער סאוויעטישער מיליטערישער פלאט מיט 3 קרייצערס איז ארויסגעפאהרען אויף איבונגען אין באלטישען ים, בעת דער שוועדישער קעניג האט געווײלט אין עסטלאנד און לאטוויען.

פערבאנד פון יודישע קהלות אין בייערן

בעללין (י.ט.א) אין אשאפענבערג איז פארגעקומען די יעהרליכע קאנפערענץ פון פערבאנד פון די יודישע קהלות אין בייערן. עס איז ארומגערעדט געווארען די רעכטליכע און פינאנציעלע לאגע פון די אין פערבאנד אנגעשלאסענע קהלות. ספעציעלע אויפמערקזאמקייט האט די קאנפערענץ געווידמעט דער פראגע וועגען קאמף מיט׳ן וואקסענדען אנטיסעמיטיזם אין בייערן.

200 מיליאן זל. זאלען אריינברענגען די טוריסטן אויספלוגן

ווארשא, 6 (טעלעפאניש) די קאמיסיע פאר טוריסטען-ענינים האט אויסגערעכענט, אז די אויספלוגען קיין פוילען, וועלכע האבען זיך לעצטענס פערשטארקט בפרט צוליב דער אויסשטעלונג אין פוזען וועלען אריינברענגען ארום 200 מיליאן זל.

דערטרונקען א 74-יעהריגער יוד אין תל-אביב

תל-אביב, (י.ט.א.) דער 74-יעהריגער מרדכי ראבינאוויטש איז דערטרונקען געווארען, באדענדיג זיך אין ים אין דער נאהענט פון רחוב הגאולה. דער דערטרונקענער איז געבראכט געווארען צו קבורה אין ירושלים.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער. אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: ווסלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע פיס, גארמעטען א. ז. וו. עמפפאנגט פון 5—7 אוו

צוריקגעקעהרט.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך צו אין ליטשאזשע, נארוטאוויטש 17 פון 11—10 און פון 8—6

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער שוואכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפע (האר-אויספאל)

נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
אונטער דער ליימונג פון א. בעזמאן.

גאסטראלען פון בעריהמטער סוברעטין און געזאנגס-ליבהאבער

ווירא קאניעווסקא און פאול בריטמאן

מיט׳ן אנטייל פון מאקס בריז.

היינט, זונטאג, דעם 7-טען, דינסטאג, דעם 9-טען, 9 א זייגער אווענד

פרעמיערע!!! צום ערשטען מאל אין לאדז! פרעמיערע!!!

הערליכע אויפפיהרונג / שענע טענץ / נייע געזאנגס-נומערן / נייע דעקאראציעס און קאסטיומען

וויערא קאניעווסקא איז א נייע ראל אלס

רייזעלע פון יאפאן

אין 3 אקטען פון סעגאל מוזיק פון ש. סעקונדע.

ראל „רייזעלע״—וויערא קאניעווסקא; „ראבערט״—פ. בריטמאן.

מאנטאג, דעם 8-טען, 9 אווענד פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 2.50

אויפ׳ן פערלאנג פון פובליקום צום לעצטען מאל די אין לאדז בעליבטע פיעסע

„דאס פענסיאן-מיידעל״

אין 3 אקטען פון שאר.

ראל „לילי״—וויערא קאניעווסקא; „ארנשטיין״—פ. בריטמאן.

מיטוואך, דעם 10-טען, 9 אווענד דער בעליבטער שלאגער צום לעצטען מאל

וויערא קאניעווסקא אין איהר שלאגער-ראל אלס

דאס חזנ׳דל

אין 3 אקטען פון שטיינבערג, מוזיק: רומשינסקי.

ראל „חזנ׳דל״—וויערא קאניעווסקא; „דוד״—פ. בריטמאן.

עס נעמט אנטייל דאס גאנצע פערסאנאל.

אדמיניסטראטאר: מ. ארנוואלד. מוזיקאלישער לייטער: ל. זעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

יאָרג.
7 יולי 1929

„נייער פאָלקסבלאַט"

יאָרג.
7 יולי 1929

אונזער קאָאָפּעראַציע
דער שכל הישר איז דאָך מנצח!

דער צוזאַמענפאָהר פון די יודישע קאָאָפּעראַ־טיווען, וועלכע איז די פאָריגע וואָך פאָרגעקומען אין וואַרשאַ, האָט זיך געענדיגט בשלום.

איצט, נאָכ'ן צוזאַמענפאָהר, מעג מען דאָך שוין אויסזאָגען, ,דאָס אַ סך פון די פריינד פון דער בע־וועגונג, נראָר די וואָס זענען מאַטעריעל נישט פער־אינטערעסירט, האָט געקלאַפּט דאָס האַרץ פאַר'ן גורל פון אונזערע קאָאָפּעראַטיווען.

נאָכ'ן לעצטען צוזאַמענפאָהר, וועלכער איז פאָר־געקומען מיט אַ האַלב יאָהר צוריק איז געבליבען.אַ וואונד אין האַרץ:

מען איז געשטאַנען פערשעהמט פאַר היימישע און פאַר פרעמדע. יאָהרען לאַנג האָט מען געשריגען אַז ד יפּוילישע יודען זענען אויסגעוואַקסען_אַז זיי דאַרפען נישט קיין אַפּוטרופּסים, אַז זיי קענען אַליין בעשטעהן זייער שטעטעל. מען האָט געפאָדערט מען זאָל נאָר געבען געלד און מיר וועלען שוין פיהרען.

אַרויסגעוויזען האָט זיך, צו אונזער שאַנד און שעהטאָג, אַז מיר האָבען געפיהרט און פערפיהרט.

דאָס האַרץ, דער צענטראַלער אָרגאַן פון דער בעוועגונג, האָט שלעכט פונקציאָנירט .די צענטראַלע באַנק האָט געפיהרט אַ שלעכטע ווירטשאַפט און אַלע אברים האָבען געליטען .עס האָט אויסגע־זעהן, ווי ווען די גאַנצע בעוועגונג גוססט.

א י אַזאַ קריטישען מאָמענט האָט מען זיך געכאַפּט און מען האָט געוועהלט אַ דירעקטאָריאַט, אַ מין דיקטאַטור, וועלכע האָט געדאַרפט סאַ־נירען די בעציהונגען און ברענגען אָרדנונג אין דער בעוועגונג.

און עס ווייזט זיך אַרויס ,אַז די אָפּעראַציע האָט זיך איינגעגעבען, עס איז אפשר די גליקליכסטע אָפּעראַציע ,וואָס די באַנק האָט געמאַכט זייט זי פונקציאָנירט.

דער איצטיגער צוזאַמענפאָהר וועט וואַהרשיינ־ליך זיין דער לעצטער פון דעם מין.

אויפ'ן צוזאַמענפאָהר איז אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג, אַז די בעוועגונג זאָל ווערען רעצענ טראַליזירט. מען זאָל מעהר נישט שלעפּען קיין הונ־דערטער דעלעגאַטען אויף אַ צוזאַמענפאָהר און זאָל אָפּקאָסטען, — ווי איינער אַ דעלעגאַט האָט זיך אויסגעדריקט, — דריי הונדערט גילדען אַ רעדע וואָס איינער האַלט (אַזוי פיל קומט אים לויט דער צייט, וואָס די רעדע פערנעהמט ביים עולם) נאָר די גאַנצע בעוועגונג זאָל געטיילט ווערען אין ראַ־יאָנען, וועלכע וועלען האָבע זייערע צוזאַמענפאָה־רען וואָס וועלען וועהלען דעלעגאַטען און ערשט די געוועהלטע וועלען קומען קיין וואַרשאָ.

דאָס איז נאָר איינע פון ד ירעפאָרמען וואָס זענען געוואָרען אָנגענומען, אָבער דאָס האָט אַ גרויסע בעדייטונג.

כען דאַרף זיך נישט נאַרען, אַנ'עולם, פון פינף זעקס הונדערט מענשען איז שווערער זאָל זיך קענען אויפפערען. דער אַפּאַראַט איז צו האַמעטנע. עס איז שווער צו דערפיהרען צו אַ רעזולטאַט.

דערפון נעהמט זיך אָפט דער טרויעריגער פאַקט, דאָס אַ דעלעגאַט קומט אַהיים און ווייס נישט וואָס עס איז דאָרט פאָרגעקומען. אין דעם גרויסען טומעל, איז נישט לייכט זיך צו אָריענטירען.

דערצו דאַרף מען נישט פערגעסען, אַז דאָ רעדט זיך נישט וועגען זאַכען, אין וועלכע יעדער איינער איז אַ מבין, ווייס אום וואָס עס האַנדעלט זיך. אַ־אַ בעוועגונג ווי די קאָאָפּעראַטיווע איז פער־בונדען מיט פינאַנצען און געזעלשאַפטליכע ידיעות, דאָ קענען קיין בויך־סברות נישט גילטען. מען מוז וויסען וואָס אַ באַנק איז און ווי עס זעהט אויס דער געלד־מאַרק. מען מוז קענען די קאָניונקטור און די פערוויקעלטע אָפּעראַציעס .נישט יעדער, און ווען ער איז אַפילו אַ מיטגליד פון'ב ראַט אין זיין באַנק, פערשטעהט זיך אויף אַזעלכע זאַכען .

עס איז דערום צו בעגריסען דעם בעשלוס צו מאַכען אַ סוף מיט די מאַסען־צוזאַמענפאָהרען און די גאַנצע בעוועגונג רעצענטראַליזירען .די אָרטיגע עסקנים וועלען בעסער קענען קאָנטראָלירען די אינ־סטיטוציעס אין זייער ראַיאָן און אַ סך פעהלערען וועלען אין דער צוקונפט פערמיטען ווערען .

אויך דער בעשלוס אַרויסצולאָזען אַ נייע ע־מיסיע ד. ה. אַ הלוואָה וועלכע די באַנק אַליין וואַ־לען דעקען.

דערביי איז געגעבען געוואָרען אַנ'איבערבליק איבער דער אַלגעמיינער לאַגע פון דער באַנק, פון וועלכער עס האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז מיט אונזערע באַנק שטעהט עס גאָר נישט אַזוי שלעכט ווי מען מיינט.

מיר מיינען געוועהנליך, אַז מיר זענען שולדיג די אַמעריקאַנער דאָס גאַנצע געלד, אַז מיר האָבען אין עסק נאָר אַריינגעלעגט אונזער דלות.

פון בעריכט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די אַמע־ריקאַנער האָבען קוים אַ דריטעל פון קאַפּיטאַל, און דער רעשט געהערט אונז ,ד.ה. אַז טאַקע די קליינע קאָאָפּעראַטיווע בענק זענען שותפים אין דער צענטראַלער און זי האַלט זיך אויף זייערע גראָשענס.

אַזוי־אַרום האָט דער צוזאַמענפאָהר בעוויזען

זיי דינען אלע „גערעטער"
און איצט האבען זיי א פראצעס פאר געפעלשטע דאָקומענטען

דער פּראָצעס ווערט אינטערעסאַנטער. דער געריכטס־פאָרזיצער האַלט זיך ווייטער ב ייזיין טענ־דענץ, נישט צו פערברייטערען די ראַמען פון פּראָ־צעס, און האַלטען זיך ענג. נאָר ביז די דירעקטע בעשולדיגונגען, וואָס זענען נוגע אָרלאָוו'ן און פּאַוו־לונאָווסקי. אָבער צי „זאָל מען אַרויסשפּרינגען פון זאַק". פּאַוולונאָווסקי האָט אויף דער ראַנגערשטאַנ־דיגער ויצונג געמאַכט סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציע־ערקלערונגען. ער האָט נעמליך דערצעהלט, אַז אין דעם בערלינער „פאַלפרער" האָט פונקציאָנירט די אויסלענדישע ג. פּ. או. און אַז דאָרט פלעגען „אָפּ־גערוימט" ווערען פּערזאָנען, וואָס די ג. פּ. או. האָט זיי געהאַלטען פאַר געפעהליך. אַלס אויף עדות האָט פּאַוולונאָווסקי זיך פערופען אויף די דייטשע קאָ־מיסאַרען פון דער פּאָליטישער פּאָליציי בראַשוויץ און העלער, וועלכע פיגורירען שוין אַלס עדות אינ'ם פּראָצעס וועגען די געפעלשטע בריף, זיי האָבען גע־זאָלט בעשטעטיגען , אַז אַ רייהע פּערזאָן זענען דורכ'ן ג. פּ. או. דערשאָסען געוואָרען אין בערלין.

דאָס געריכט האָט אָבער אָפּגעוואָרפען די פאָדערונג פון פּאַוולונאָווסקי'ס פערטיידיגער, אַז מ'זאָל די קאָמיסאַרען ערלויבען צו דערצעהלען דאָס, וואָס זיי ווייסען אַמטלעך וועגען דעם ענין: ס'האָט נישט קיין דירעקטע שייכו התצום איצטיגען

*) זעה „נייער פאָלקסבלאַט" פון דאָנערשטאָג.

(א בריף פון בערלין)

פּראָצעס. די אָפּאָזיציע פון'ם פערטיידיגער האָט נישט געראָלפען. דעם פאָרזיצער האָט געשטיצט אויך דער איבער־פּראָקוראָר, וועלכער איז אויך אָנוועזענד אויפ'ן פּראָצעס, זייט פרייטאָג.

„פאָרווערטס" האַלט, אַז פּאַווילונאָווסקיס רע וועלאַציעס זענען אַ קראַנקהאַפטע פאַנטאַזיע. אָבער דערווייל וועט אויף דעם פּראָצעס די ראָזיגע פראַגע, וואַרשיינליך, נישט אויפגעקלערט ווערען.

בע הדעם ווייטערדיגען גאַנג פון פּראָצעס ווע־רען אויפגערעקט אַ רייהע פּיקאַנטע איינצעלהייטען וועגען קאָרופּציע און שווינדעל, אין וועלכען די אַלע העלדען האָבען זיך געבאָרען. פּאַווילונאָווסקי ערקלערט, אַז די 11 בריף פון'ם לייטער פון אויס־לענדישען ג. פּ. או. טרילישער, וועלכע ער האָט צו־געשטעלט זיווערט'ן, זענען ריכטיגע. ער, פּאַווילונאָוו־סקי, און אָרלאָוו זענען געווען נאָר פערמיטלער. צו־געשטעלט ד יבריף האָט אַ געוויסער קראַשקאַ, אַ סאָוויעטישער בעאַמטער.

דערביי מאַכט פּאַווילונאָווסקי אַ סענסאַציאָנעלע ערקלערונג, אַז די בריף פלעגט ער שרייבען, אונטער אָרלאָוו'ס דיקטאַנט, אויפקלערונגען, אין זיי איר־בערשיקען זיווערטן.

בע הדי ווייטערדיגע פערהאַנדלונגען, ווערען פאַ־געלייענט ציטאַטען פון דער קאָרעספּאָנדענץ צווי־שען פּאַווילונאָווסקי זיווערט'ן א. אַנד. אין איינעם פון די בריף שרייבט פּאַווילונאָסקי, אַז 4 אויס־פאָרשונגס־בעאַמטע האָבען בעקומען 10,000 מאַרק אַ חודש. פּאַווילונאָווסקי ערקלערט, אַז דאָס האָט ער נישט געשריבען און דעם זאַ'ן האָט צוגעשריבען זיווערט. (דער סאָוויעטישעמיגראַנטישער רייטשער „פּאַטריאָט" האָט נישט פערגעסען וועגען אַ פּרנסה'לע).

דער בערלינער פּאָליציי־פּרעזידענט האָט נישט ערלויבט די פּאָליציי־קאָמיסאַרען צו געבען ער־קלערונגען וועגען פּאַווילונאָווסקיס רעוועלאַציעס. די פערטיידיגונג האָט זיך געווענדעט מיט אַנ'אָנקלאַגע צו סאינערן־מיניסטעריום. צום שלום פון דער שבת'־דיגער זיצונג איז אָנגעקומען אַ תשובה פון אינערן־מיניסטער. ער האַלט, אַז די אָנקלאַגע איז נישט בערעכטיגט או ןשלאָגט פאָר דעם פערטיידיגער, אַז זי זאָל קלאָהר פאָרמולירען איהרע פראַגען צו די קאָמיסאַרען. די ערלויבניש צו ענטפערען וועט גע־געבען ווערען נאָר בנוגע די פראַגען, וואָס געהען נישט אַרויס פון די ראַהמען פון'ם פּראָצעס.

דאָסועלבע איז אויך נוגע דעם עדות־זאָגען פון געוו. לייטער פון בערלינער פרעמדען־אַמט, באַר־טעלס .

א. נ.

ענטדעקט א דייטשע שפּיאנען-ארגאניזאציע אין בריסעל
א לייטענאנט איבערגעגעבען אנ'אויסלענדישע מלוכה געהיימע דאָקומענטען

די עפענטליכע מיינונג אין בעלגיען איז איצט אויפגערודערט צוליב דער שפּיאָנאַזש־אַפערע אין בריסעל. די בעלגישע פּאָליטישע קרייזען האָבען נאָך נישט פערגעסען דעם ענין מיט די פאַלשע „דאָקומענטען פון אוטרעכט" ,וואָס איז פערשפּרייט געוואָרען דורך דער האָלענדישער פּרעסע, וואָס האָט געהאַט דעם ציל צ וקאָמפּראָמיטירען בעלגיען, האָ בען זיי איצט אַנייעם פאַקט פון נאָכשפּיאָנירען די בעלגישע אַרמעי.

דער בעלגישער קריגס־מיניסטער איז זייט איי־ניגע טעג דערגאַנגען, אַז דייטשלאַנד האָט בעקומען מיט דער הילף פון שפּיאָנאַזש פערטרויליכע ידיעו'ת איבער דער בעלגישער בעוואָפנונג און בעיקר פון דער בעלגישער אַרטילעריע .

די פּאָליציי מיט דער אויספאָרשונגס־מאַכט האָבען זיך געשטעלט אויף די פיס, די אַלע רעווי־זיעס אין ד יקאַזאַרמעס האָבען גאָרנישט געבראַכט, האָט מען זיך דאַן גענומען צו די ביוראָ'ען פון קריגס־מיניסטעריומס זעלבסט. מען האָט נאָך שטרענגע זוכונגען געפונען אַ געהיימע שרייב־מאַשין וואָס איהר שריפט איז עהנליך צו דעם שריפט פון

דעם ענטדעקטען דאָקומענט אין דייטשלאַנד, דאָ איז שוין געווען לייכט צו דערגעהן, אַז דער שרייבער פון דער מאַשין איז געווען דער געוועזענער לייטענאַנט י. וועלכער איז אָנגעשטעלט אין קריגס־מיניסטער־יום אַלס עקספּעדיציע־שעף, בעת דער אונטערזו־כונג האָט מען געפונען ביים ה' י. נאָך אַ געהיימען דאָקומענט. ער האָט געטענה'ט אַז דורך אַ טעות האָט ער בעקומען ד יפערטרויליכע געהיימע דאָקו־מענטען, ער האָט זיי אָבער נישט איבערגעגעבען דייטשלאַנד.

זיינע ערקלערונגען זענען אָבער נישט געווען קיין בעפרידיגענדע, און ער איז געוואָרען אַרעסטירט.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונגען פון דער טע־טיגקייט פון לייטענאַנט האָבען נאָך נישט געבראַכט קיין קלאָרע רעזולטאַטען. מען זאָל האָבען אויך דערגאַנגען וועגען געלד־פערשווענדונגען וואָס דער לייטענאַנט זאָל האָבען אויסגעפיהרט אָנגעבענדיג אַז מען האָט איהם בעגנבעט. דער „ליבּרע בעלזשיק" זאָגט, אַז דער לייטענאַנט זאָל שטעהן אין נאָהענטע בעציהונגען מיט אַנ'אַגענט פון אַ דייטשער שטיין־קויהלען־געזעלשאַפט ,וואָס איז טעטיג אין בעלגיען

און וואָס האָט דעם ציל צו שפּיאָנירען. דער לייטענאַנט אָבער לייקענט דאָס אַלעס.

שפּעטער האָט מען זיך דערוואוסט, אַ פּאָר נייערע פּרטים. מען איז דערגאַנגען, אַז נישט נאָר איין דאָקומענט איבער דעם צושטאַנד פון אַרטי־לעריע נאָר 4־5 געהיימע פערטרויליכע דאָקומענ־טען זענען געוואָרע ןאיבערגעגעבען צו דייטשלאַנד וואָס זיי האָבען געהאַט אַ שייכות צו דער מאָביליזאַ־ציע אין פאַל פון אַ קריג.

די דאָקומענטען האָבען אַ ווערט פון דעם 2־טען ראַנג און קיין גאָר גרויסע בעדייטונג דאַרף מען זיי נישט צוגעבען. עס איז אָבער נאָך נישט גע־לונגען פעסטצושטעלען וואו און ווי אַזוי האָט מען אַר־רויסבעקומען די דאָזיגע דאָקומענטען און צי מען האָט דאָ צו טון מיט אַ גאַנצער שפּיאָנאַזש־אָר־גאַניזאַציע אָדער מיט יחידים.

די מיינונג איז פונדעסטוועגען אַז אין בעלגי־שען קריגס־מיניסטעריום פונקציאָנירט שוין פון אַ לענגערע צייט אַזאַ מין געהיימע אָרגאַניזאַציע. צו־ליב דער זעלבער השערה ווערט אויך לייטענאַנט י. בעשולדיגט און אָנגעקלאָגט אין געריכט.

פערשוואונדען אין פאריז א אויטאמאביל פון א יוד. סוחר מיט דעם שאפער און א האלבען מיליאן גאלד און זילבער

פון פּאַריז שרייבט מען:

שמואל קראַסקער, אַ יודישער סוחר איז צו־געפאָהרען אין זיין אייגענעם אויטאָ, צו אַ הויז אויף די גאַס באָליוואַר, וואו ער האָט געהאַט צו ערלעדיגען זיינע געשעפטליכע אָנגעלעגענהייטען. ער האָט פערבראַכט אין דעם הויז אַ קורצע צייט און איז אינגיכען ווידער אַרויס צוריק. גרויס איז אָבער געווען זיין איבעררעשונג, ווען ער האָט נישט געפונען נישט זיין אויטאָ, נישט דעם שאָ־פער, וועלכער איז געבליבען אינ'ם אויטאָ. ער האָט געוואַרט אַ געוויסע צייט, מיינענדיג אַז דער שאָפער וועט אפשר באַלד קומען. אָבער די מינו־טען זענען געלאָפען און די האָפנונג האָט אָנגע־הויבען צו פערשווינדען. ביי קראַסקער'ן איז שוין נישט געווען קיין ספק: דער שאָפער האָט צוגע־

גנב'עט דעם אויטאָ און איז פערשוואונדען גע־וואָרען.

און נאָך ערגער: אין אויטאָ איז געבליבען אַ פּאַק מיט סחורה, וואָס איז ווערט גאָלד. שמואל קראַסקער איז טאַקי אַ גאָלד סוחר. האָט ער גע־פיהרט מיט זיך נישט מעהר און נישט ווענ'גער ווי 29 לייווענטענע פּעקלעך און אין יעדען פּע־קעל איז געווען צו 20 קילאָ זילבערנע מטבעות און חוץ דעם 3000 פראַנצויזישע און אויסלענדי־שע גאָלד־שטיק. די מטבעות האָט ה' קראַסקער געהאַט ברעה צוצושמעלצען און פערקויפען עס אַלס שטיקער גאָלד און זילבער.

דאָס „ביסעל" סחורה בעטרעפט 500 טוי־זענד פראַנק.

ה' קראַסקער איז תיכף אַוועקגעפאָהרען מיט אַ פּשוט'ען טאַקסי צום פּאָליציי־קאָמיסאַר און דער־צעהלט איהם די גאַנצע מעשה. ער האָט אָנגעגע־בען דעם נומער און די סמנים פון זיין גע'גנב'ע־טען אויטאָ.

ליידער האָט ה' קראַסקער נישט געקאָנט אָנ־געבען דעם נאָמען פון זיין שאָפער. ער איז גע־ווען אָנגעשטעלט ביי איהם בלויז 1 חודש צייט. ער האָט איהם גענומען לויט דער רעקאָמענדאַציע פון זיין פריהערדיגען שאָפער.

1 מעטער 75 — די הויך ,מאָגער ,טראָגט בלאָנדע וואָנסעס. דאָס זענען סמנים פון הונדער־טער טויזענדער יונגע לייט, א ז,אַזוי ווי „אַלע יונים האָבען איין פּנים — וועט דעם שאָפער זיי שווער־ליך צו געפינען, הגם מען ווייסט, אַז בשעת ער איז פערשוואונדען געוואָרען האָט ער געטראָגען אַ בלויען אָנצוג, גרויע הויזען, אַ גרויע קאַסקעט און געלע שיך.

מיט דעם ענין פערנעהמט זיך איצט די פּאָ־ליציי.

די געשיכטע האָט געמאַכט אַ גרויסען טומעל, דער אויטאָ מיט'ן זילבער זענען געפונען געוואָרען אָבער דער שאָפער מיט'ן גאָלד פעהלען נאָך אַלץ.

אַז דער שכל הישר האָט דאָך מנצח געווען און דעם גרעסטען נצחון האָט ער אָפּגעהאַלטען דערמיט, וואָס מען האָט דעם דירעקטאָריאַט געוועהלט אויף נאָך אַ יאָהר.

מען האָט, הייסט עס, גובר געווען די יצר הרע פון גבאות, און מען האָט איינגעזעהן, אַז די דיקטאַטור איז אין דעם פאַל אַ גליק פאַר דער אינסטיטוציע .

ש. י. ס.

אכטונג לעטניקעס!

אין ווישניאָווא-גוּרא

אין דער ווילע אַראָנאָוויטש, פּראָנט, ביים שוסטער בעקומט מען טעגליך 7 אַ זייגער פריה דעם

„נייעם פאָלקסבלאַט"

ס'ווערט אויך אָבגעשיקט אַ היים.

אויטאָ-ארגיעס

אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ גאַס האָבען זיך צו-זאַמענגעשטויסען אַ אויטאָ מיט אַ אויטאָבוס. פון צוזאַמענשטויס איז שווער פערוואונדעט געוואָרען דער שאָפער פעליקס טאָמטשאַק.

פאָליציי האָט צוזאַמענגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

די עקסקורסיע פון ווילנער „אָרט"-טעכניקום אין לאָדז

נעכטען איז נעקומען קיין לאָדז אַן עקסקורסיע פון די אַבסאָלווענטען פון ווילנער „אָרט"-טעכני-קום, סך הכל 49 פערזאָן מיט זייערע אינסטרוק-טאָרען און דירעקטאָר ה' שרייבער.

די עקסקורסיע האָט שוין נעכטען בעזוכט די טריקאָטאַזש-פאַבריק פון דער פירמע אייטינגאָן. היינט פאַרמיטאָג וועט זי בעזוכען די אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" און נאָכמיטאָג די מאַשינען-בוי-פאַבריק פון דער פירמע י. יאָהן.

פון לאָדז פאָהרט די עקסקורסיע קיין פּויזען אויף דער „לאַנדאָ"-אויסשטעלונג.

פון די קינאָ'ס

אין „גראַנד-קינאָ", ווערט געגעבען דער שעהנער פילם א.נ. „די רעגימענטס-טאָכטער".

דער פילם איז אַ שעהנע דראַמע וואָס שיל-דערט די פערשידענע לעבענס-צייטען פון אַ טאָכטער פון טיזענד פאָטערס אין וועלכע אַנגערופען דורך זעלנער געפונענע און אויפגעצויגענע קינדער, בפרט מיידלעך, ווייל דער גאַנצער פולק זעלנער ליבט און ערציהט דאָס קינד. דאָס מיידעל ווערט אויף איהר צוואַנציג-יעהריגען געבורטסטאָג דורך דעם מאַרקיז בּראַסקאַני, אלס זיין פאַר צוואַנציג יאָהר פערלוירענע געגאַנגענע ברודער'ס טאָכטער, דערקענט. דער מאַרקיז נעהמט זי מיט נאָך פּאַריז און וויל זי דאָרט חתונה מאַכען מיט אַ רייכען אַל-טען באַראָן. אין פּאַריז דערקענט זי איהר אַמאָליגען רעגימענט טאָניאָ, אַלס אָפיציר, גראַף דע קאַררא, מיט וועלכער זי האָט צום פערדרוס פון אַלטען באַ-ראָן חתונה.

די דראַמע בעזיצט אַ סך ריהרענדע סצענעס און מאַכט אויף די צושויער אַ שטאַרקען איינדרוק.

אין קינאָ-טעאַטער „לונאַ" ווערט געגעבען דאָס בילד א.נ. „6 מיידלעך זוכען אַ נאַכטלעגער". דאָס בילד איז אַ קאָמישע געשיכטע פון 6 גירלס (מאַנעקן-מיידלעך) וועלכע האָבען פערלוירען זייערע שטעלעס און קומען אין אַ קליין שטעטעל נאָך ירושה.

דער פילם האָט אַ סך כאַראַקטעריסטישע סצענעס און טיפען, ווי צ.ב. די סצענע ווי די פערראַטענע פרויען בעוואָפענט מיט שירמס אַטאַקירען זייערע מענער, וועלכע ווילען זיך אין אַ דאַנסינג, אָדער דער פּראָווינציאַנעלער בירגערמייסטער, ווי אויך די 6 מיידלעך אַליין שטעלען מיט זיך פאָר זעהר גוטע טיפען, און רופען ביי אַלעמען אַרויס אַ גרויס געלעכטער. די גאַנצע קאָמישע געשיכטע ענדיגט זיך מיט אַ ליבע פון אַ פירשט צו איינער פון די מאַנעקן-מיידלעך.

אין „קאַסינאָ" גערעט אַ דראַמע פון היינטיגע לעבען א. נ. „אונגעם זינד" לויט די בעקאַנטער נאָוועלע פון שריפטשטעלער סטעפאַן צווייג.

דאָס הויפּט-טעמאַ אין דער דראַמע איז די פערנאַכלעסיגטע פרוי, און דער דראַמע ווערען געשילדערט צוויי פרויען, איינע וועלכע דער מאַן פערראַט, און פערבּרענגט די צייט מיט אַנדערע פרויען, דער צווייטער מאַן ערלויבען נישט זיין אַר-בייט און בערוף צו ווענקען זיין פרוי די פרייע צייט, און אויף אַזאַ אופן ווערט זי פערנאַכלעסיגט.

אין קינאָ-טעאַטער „אָדעאָן" ווערט איצט געגעבען די שעהנע קאָמעדיע „דאָס שעהנע וואונדער פון צוואַנציגסטען יאָהרהונדערט". דאָס בילד איז זעהר אַ קאָמיש. בעזיצט אַ סך הייטערע סצענישע סיטואַציעס, וועלכע זענען פול מיט אונגלויבליכע מעגליכקייטע, און איז געפיהרט אין אַ שעהן און גוט טעמפּאָ. די אויספיהרעריין פון דער הויפּט-ראָלע איז די אַרטיסטין פּאַטסי רות מילער, זי איז כאַלאַנטפּול. איהר פּאַרטנער גלען טרייאָן איז זעהר אַ לוסטיגער און אָריגינעלער קאָמיקער.

אין „קאַפּיטאָל" ווערט געגעבען דער בע-לעהרענדער פילם, פון געביט פון דער היגיענע פון ווייבליכען קערפּער", א.נ. „דאָס לעבען און די צו-קונפט פון דער פרוי". די בעאַרבייטונג פון דעם פילם האָט אויסגעפיהרט ד"ר קאַאַל דרימעל. די אויפנאַהמעס צו דעם פילם זענען אויסגעפיהרט געוואָרען אין פערשידענע שפּיטעלער, קליניקען, און אינסטיטוטען אין פראַג. דער פילם בעזיצט זעהר אַ אינטערעסאַנטען בעלעהרענדען אינהאַלט. דער פילם האָט ביים קינאָ-פּובליקום אַרויסגערופען גרויס אינטערעס, וועלכעס שטרעמט מאַסענווייז כדי דעם פילם וואָס שנעלער צו זעהן.

מאָטאָרען

עלעקטרישע, פלוטפען און וועני-טילאַטאָרען פון אלע סיסטעמען.

נייע און געברויכטע. בילינגסט בעצוגס-קוועלע. קויף, טויש און כאַרגען. רעפּעראַטור-ווערקשטעטער. שנעלע און סאָלידע בעדינונג. אויספּהרונג פון קראַפט און ליכט-אַנלאַגען. רוכ-האַלטונג לאַגער פון גליהלאַמפען און עלעקטרישע אינסטאַלאַציע-מאַטעריאַלען.

Inż. J. Reicher & Co. 28 Południowa 28 tel. 30-00

אַפילו מעסערס פון ערגסטען שטאָהל קענען האָבען אַ שעהנעם אויסזעהן, אויב זיי זענען געריינינגט מיט ווים. פאַר'ן ריינינגען דאַרף מען אָבווישען מיט אַ פייכט שמאַטקעלע, בעשיט מיט אַ קליין ביסעל ווים, — און אַלע פלעקער און שפּרינקעלעך פערשווינדען זאָפאָרט.

דערנאָך ווייקען, דערפיהרען ביז צו אַ גלאַנץ מיט אַ ריין שמאַטקעלע און די מעסערס וועלען זיין שעהן.

ווים ווערט פערקויפט אין פּראַקטישע פּעקלעך, וועל-כע פערלייכטערען דעם שפּאָרזאַמען געברויך. יעדע שאַכטעל ווים האָט אַ בלעכענעם דעק, וועלכער פער-זיכערט עס פון פייכטקייט.

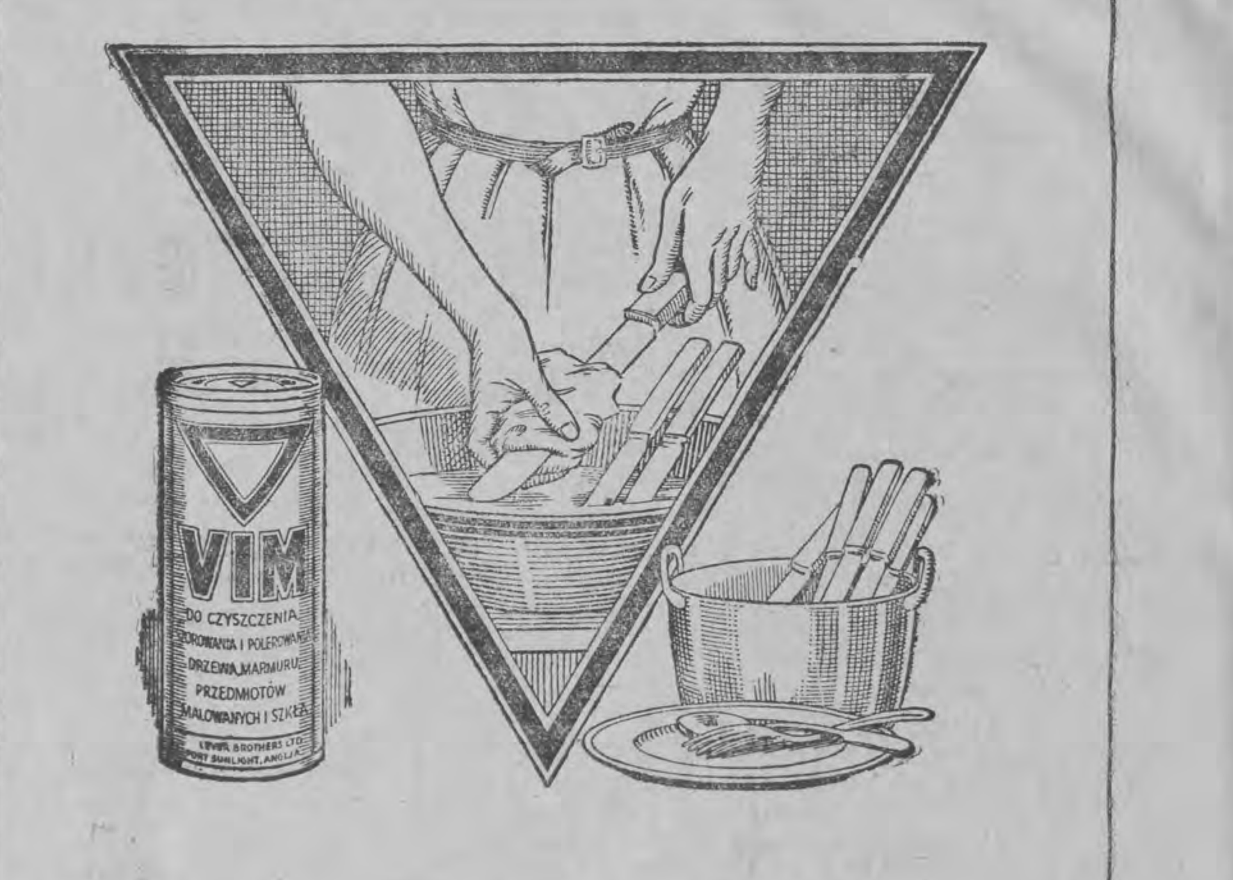

VIM

בית-התפלה דלובלין (צעגעלניאַנאַ 4)

היינט, זונטאָג כ"ט סיון, 6 אַ זייגער אָוועגד קומט פאָר אין

ענגלישען-זאַל אל. 1 מאַי 2

א סיום ספר תורה

פייערונג, צו וועלכער אַלע מתפללים און אויך וועמען דער כבוד-התורה איז טייער ווערען געבעטען צו קומען.

בעמערקונג: פרויען ווערן געבעטען צו קומען נייען פון 12 אַ זייגער

קראַנקע נערוועז

וויפיל טעג אין יאָהר, אַזוי פיל ליידען-שטופּעס מוז אַדורכ-מאַכען דער נערוועאישער מענש, ווייל שלעכטע ערשעפּטע נער-ווען פערביטערען דאָס לעבען און פערשאַפען גאָר גרויסע יסורים. שטעכענדע, ציהענדע שמערצען, שווינדעל, אַנגסט-צושטאַנד, האַלב- אָדער גאַנץ-זייטיגע קאָפּ-שמערצען, גערויש אין די אויערן אויגען גלענדעניש, שלעכטע פערדייאונג, שלאָפלאָזיגקייט, שווייס-אויסברוכען. אַ צוקען אין די מוסקעלען, אונפעהיגקייט צו אַרבייט אין פיל אַנדערע ערשיינונגען זענען די פאָלגען פון שוואַכע ערשעפּטע קראַנקע נערוועזן.

ווי קאָנט איהר פטור ווערען פון דעם אומגליק?

ס'איז איצט אַרויס אַ בעשרייבונג פון אַ פּרעפּאַראַט, וואָס איז פאַר די מענשהייט געוואָרען ממש אַ קוואַל פון וואוילטאַט. עס האַלט אונטער וואונדערבאַר די פונקציעס פון קערפּער, קרעפ-טיגט דעם רוקען-מאַרך און די געהירען, שטאַרקט די מוסקולען און גלידער, גיט קראַפט און לעבעגסמוט.

אין קאַמף פאַר געזונדע נערוועז.

דער מיטעל שאַפט אָפּט וואונדער, פיהרט-צו די אייגענט-ליכע נאַהר-שטאָפען ביז די ווייטעסטע ערטער פון דער בלוט-שאַפונג, בעלעבט, מונטערט אויף, מאַכט יונג און פריש. איהר קאָנט זיך אַליין איבערצייגען אין דעם, אַז אַלץ איז אמת, ווייל אין די נאָהנסטע צוויי וואָכען שיק איך צו יעדען, וואָס שרייבט מיר זיין אַדרעס אינגאַנצען אומזיסט און פראַנקאָ אַ קליין פּראָבע-שאַכטעל און אַ בוך פון אַ דאָקטאָר, וואָס האָט אַליין, מיט לאַנגער ערפאַהרונג, געקעמפט מיט נערווען-ליידען.

שרייבט מיר דייטליך אייער אַדרעס, איך שיק אייך זאָ-פאָרט דאָס צוגעזאָגטע אינגאַנצען בחנם.

E. PASTERNACK, BERLIN S. O., Michaelkirchplatz 13, oddział 343

„MARCELIN" גאַרטען

101 זגערזשער 101

איז צו פערדינגען

אויף אַלערליי טאַנץ - פערוויילונגען.

טאַנץ-זאַל אויפ'ן אָרט

צו ערפאַהרען ביי

p. ANTONI PALCZEWSKI, Zgierska 101 w budce

POWRÓCIŁ

Dr. M. KOŁUDZKI

Spec. chorób wewnętrznych

32 ZIELONA 32 TELEFON 66-49

przyjmuje od 8–9 rano i od 8–9 wiecz.

w Lecznicy „Zachodniej 27" od ½1–2 pp.

אַ קוואַליפיצירטע

אָבערלאָק-נייהעריז

צו בעסערע אַרבייט

ווי אויך שפּולער(ין)

ווערען געזוכט ביי

ווייסבלום, זאַכאָדניאַ 2 (אָגראָדאָוואַ 9), רעכטע אָפיצינע.

Poszukuje się

2 lub 1 pokoju

z kuchnią i wygodami w śródmieściu.

Zgłoszenia: Łódź. skrzynka pocztowa 59.

א צימער

פאַר 1 אָדער 2 אַנשטענ-דיגע יונגעלייט — צו פערמיטען. צו ער-פאַהרען:

נאַרוטאָוויטשאַ 25 וואוינונג 17.

מעכאַנ. שלאָסעריי און שווייסעריי

J. REDER

Łódź, Konstantynowska 11

כ'נעהם אָן אַלער-אַרט שלאָסעריי-אַרבייט און צופאַסען פערשידענע מאַשינען - טיילען און שווייסונגען, פאַר שטריקער ווערט געליפערט טישען מיט מעסטערס פון 30 זל. אָן. פאַראַפינערס פון 7 זל. אָן.

ADEL FRERES

Piotrkowska 65

גראָיסער נאך-סעזאָן-אויספערקויף

קרעפ דע שין	15 זל.	עטאמינען	5 זל.
פולארן	10 „	מושלינען לאם	6 „
שיפאנען	20 „	טיכלעך האנד-מאלעריי	40 „

א רייכער אויסוואהל פון די לעצטע נייהייטען צו בעדייטענד נידריגע פרייזען.

א קוואליפיצירטע פריזירין

וויל אָננעהמען אַ פּאָסטען זעלבסשטענדיג צו פיהרען אַ ווערקשטעל פון שמריק-אויסאַרבייטונגען-געפעל. אָפּערטען אָפּצוגעבען אין אַדמיג. פון דער צייטונג אונטער „Wykwalifikowana"

Dr. W. ŁAGUNOWSKI

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych **przeprowadził się na** **Piotrkowskiej 70** róg Traugutta. Przyjmuje od 8^{30} do 10^{30} rano, od 1-ej do 2^{30} pp., od 6 do 8^{30} wiecz. w niedziele i święta od 10 do 1-ej.

עלטסטער פעלדשער י. סענדער

פאמארסקא 14

וועלכער האָט פּראַקטיצירט אין פּאָזנאַנסקיס שפּיטאָל 14 יאהר איז צוריקגעקעהרט טעל. 62-83

ד"ר ראָזענבליט

אלעי קאָשטשושקי 22

צוריקגעקומען — א היים —

נעמט אָן פון 6–8 אָווענד.

גראַצער וואַגאָן= און מאַשינען=פאַבריק

פריהער:

J. WEITZER, Graz

דיעסעלס = מאָטאָרען

מיט קאָמפּרעסאָר און אָהן קאָמפּרעסאָר פון 30 פערדע שטערקע און העכער. ערשטקלאַסיגע רעפערענצען / שנעלע ליפערונג / אומזיסטע פרייז-קוראַנטען דורך דער גענעראַל-פּערטרעטונג אויף גאַנץ פוילען:

ALFRED EISINGER, Kraków

Studencka 2. Skrzynka pocztowa 310.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי נאָז, האלז, אויערן קר.	10—11 3—8 7—6
ד"ר רוזשאנער הויט און געשל. קר.	10—11 1—3
ד"ר גאָלדשטיין- אויגען-קראַנקהייטען פּאָלאַק	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן נערוון קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצוייג קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-6
ד"ר פּאָפּירני פרויען און געבורטס-הילף	$11-1\frac{1}{2}$ 5-6
ד"ר קאַנטאָר כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווינבערג אינ. הערץ לונגען-קר.	12—1, 6—7
ד"ר מטושעל רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראָוטס צאָהן-ארצט	9—2

ימצאָן-באַהאַנדלונג, בעליכטונגען, קוואַרצן, מאַסאַזש א.א.וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַלען, פאַר בעשטראַלונג פון דורכליכטונגען, קאָסטן-לאָזע, דיאַטערמיע, עלעקטראָליזיע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוועסטער. אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

ערצט.-קאָסמעטיש. גאַבינעט

טעל. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָווענד

Dr. med.

L. Pikielny

ארזשלא

ספּעציעל ארצט פאַר נידי... בלאָז-און האַרן - קראַנק

NAWROTS

tel. 19-99

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו.

נעמט אויך אָן אין דער לעטשניצע „Zdrowie." נאַוראָטעפּקאַ 3 פון $12\frac{1}{2}$ ביז 2 נאָכמיטאָג

Dr. med.

H. LAJCHTER

צאָהן-כירורג

דזיאַסלע-, קין-, גימען-, און צונג-קראַנקהייטען.

Konstantynowska 9.

telefon 49-66

od $1\frac{1}{2}$—5 po pol. 4604

Dr. med.

W. EYCHNER

גינעקאָלאָג-אַקושער

זגערזשער 11.

טעל 84-72

נעמט אָן פון 6–8 אָוונד.

לעהרערין

גוטע פּעדאַגאָגין ערטיילט אונטעריכט פאַר ערוואַקסענע אין פּאָלנישע יודישע און דייטשע שפּראַכען צו ביליגע פרייזען לאַסמאַן בזעז נער 15

צו פערדינגען

אַ געוועלב מיט אַ וואוינונג אין צענטרום שטאָט צו ערפאַהרען אין אדמיניסטראַציע פון „נייעס פאָלקסבלאַט"

ווי‍כטיג פאַר שטריקער, שטרימף א. א. פאַבריקאַנטען!

איך מאַך בעקאַנט מיינע ג' קונדען דאָס אונזער לאַגער איז פערזעהען מיט אַ רייך סאָרטירטען אויסוואהל פון פערשידענע

בוימוואלע, מעצערעזירטע צווערן

ווי אויך וויגאָניע אין פערשידענע פאַרבען און נומערן

צוביליגע פרייזען! רעיעלע בעהאַנדלונג!

מיט אַכטונג טאַרנער און פינקעל

נאַוואָמיעסקא 6 אין הויף 3. געוועלב

פענסיאָנאַט „זגאַמיראָווסקי"

ווילאַ „ראָזאַליאַ", קאַמיענסק

מיין לאַנג-יעהריגער בעוו. און רענאָמירטער פענסיאָנאַט

געפינט זיך אין דער שענסטער און בעסטער געגענד אין אַ גרויסען סאָסנאָווע וואַלד, נישט ווייט פון דער סטאַציע, איינגעאָרדענט לויט די פערלאַנגען פון היגיעניע און קאָמפאָרט. גרויסע זוניגע צימערן, מיט באַדע-צימערן און אַלע בעקוועהמליכקייטען. ראַדיאָ / געשמאַקע שפּייזען שטרענג כשר! בעמ.: בעטגעוואַנט בעט מען מיטצוברענגען. 8194

וויכטיג פאַר לעטניקעס

אַנשטאָט זיך צו באָרגען אַ בעט אויף אַבנויץ-געלד קויפט בעסער פאַר'ן זעלבען געלד

אַן'עכט פּאַטענטירט בעט מיט אַ מאַטראַץ

PALMA-PATENT וואָס איז פערזעהען מיט דער שוץ-מאַרק

פאַר וועלכען מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאהר.

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ניקעל-בעטען, אַמעריקאַנקעס,

ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,

טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך

מעטער-מאָס. אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווייס און ברוין 17 זל., פאַלאָווע-בעט. 14 זל.

רעיעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פרייזען. זעמטליכע רעפּעראַטורן.

הורט לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט.

בזשעזשינער 11, טעלעפאָן 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר אימיך נאָז, האלז, אויערן קר.	$3\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$
ד"ר קערשנער קינדער-קראַנקה.	9-11 3-$4\frac{1}{2}$
ד"ר שיפּמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	12—2
ד"ר לובישש הויט און געשלעכט-קר.	$12\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$
ד"ר שמירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד"ר גאָלדבלאַט אויגען-קראַנקה.	$12\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$
ד"ר חיים כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד"ר שמעלאָווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	$3\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$

מסיבע-טעראַפּיע, שוואַך-שטראַלונגען ווי שטעמלען א.א.וו. פּאַקען-שטיין, קינסטליכע באַרג-זון-בעשטראַהל. איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אַפּעראַצ. אויף פערלאַנג וויזיטען אין שטאָט. און לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, אויך פּלענטאַ און בלוט

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר ראָזשינסקי מטאַראָפּאָלסקא

צאָהן-ארצט 10—1 3—6

קינסטליכע ציהן, קאָראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג

ביכער אויף ראַטעס!

אַלע ליבהאָבער פון יודישען בוך האָבען איצט אַ גוטע געלעגענהייט זיך אָנצושאַפען, אויסצאָהלענדיג יעדע וואָך קליינע ראַטעס, די ווערק פון די יודישע קלאַסיקער: מענדעלע, פרץ, שלום-עליכם, נאָמבערג, לייוויק, אַפּאַטאָשו, ראַזמאַן, רייזענס לעקסיקאָן, זכרונות פון אַב-קאַן און אַלע אויסגאַבען פון די פערלאַגען: „קולטור-ליגע", „בזשאָזאַ", יאַטשקאָווסקי.

די 10 בענדער פון זשאַן קריסטאָף מיט'ן בוך פון סט. צוויינ וועגען ר. ראָלאַן, וואָס האָבען ביז איצט געקאָסט 52.50 זל. בעקומט מען איצט נאָר פאַר 22.80

בעמ.: יעדער, וואָס קויפט ביכער פאַר 10 זל. ווערט בעקומען דאָס בערימטע בוך אויף מערב—קיין נייעס פון רעמאַרק נאָר פאַר 1,50 זל.

בוכהאַנדלונג נ. בערלינסקי

אַלט-שטאָט 12, לינקע אָפיצינע, 2-טער שטאָק

קנה הכמה קנה בינה ואל תט מאמרי פי

אז די דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען זאָלסט די גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פיעטריקאָווער 17

52 זאַכאָדניאַ 52

אז תלך לבטח דרכך

ווייל אין ביוראָ ביי ה' מאַנעלאַ ווערט בעוויסטענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלע סאַנדאָווע זאַכען, בימעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, קאַרנע און ציוויל אַפּעלאַציעס, אַדוואָקאַציעס, אינטערווענציעס, ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען, איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

מיט אַכטונג

י. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 59-40

עמפּ אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָוונד. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.

J. MANDELBAUM

Zawadzka 16a, tel. 27-52

ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע און נערווען-קראַנקהייטען.

נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

נעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

ספּעציעל ארצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

עמפּ אָן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אָוו

א געוועזענער לאַנגיעהריגער

געריכט-סעקרעטאַר

שרייבט אַלערליי בימעס, קלאַוזולען און פערזיכערונגען (זאַבעזפּיעטשעניעס). אַ ספּעציאַליסט אין אַלע מיליטער-ענינים ערלעדיגט שנעל רעיעל און ביליג

ב. מאַז, פּיעטריקאָווער 10 וו. 18

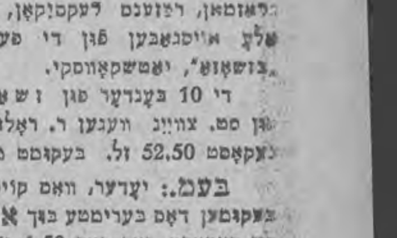

שפּאָרט געלד!

קריגט שירמס, שטעקענס

נאָר אין דער פאַבריק

ס. בערענבוים, נאַוראָטשע 19

ווייל איצטער קענט איהר קויפען מיט 25% ביליגער

אַנאָנסען-פרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען

אין טעקסט	40—	„	60—	„ 4
נאָכ'ן טעקסט	12—	„	18—	„ 8

פאַר אַ מילימעטער-שורה: ... טיפער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענט-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל. פאַר'ן אינהאַלט און פּראָמקון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג ניט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21; Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.